Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 258 (7. 347) 1990 йил 12 ноябрь, душанба. Баҳоси 3 тийин.

«Правда» саҳифаларида

⊙ **ССЖИ Президенти М. С. Горбачевнинг Москвага қайтиб келгани ҳақида расмий хабар эълон қилинган. Ўртоқ М. С. Горбачев Федерал канцлер Г. Колнинг таклифига мувофиқ Германия Федератив Жумҳуриятида бўлган эди.**

⊙ **«Кеча, бугун, эртага» рукуни остида мамлакатимиз ҳаётига доир янгиликлар берилган.**

⊙ **Рўзноманинг учинчи саҳифасида «Мен коптоқ ўйнайман» сарлавҳаси остида аввалига қамалган, эндиликда Давлат мукофотига сазовор бўлган шоир Борис Чичибабининг ҳаётидан парчалар берилган.**

Меҳнат жамоаларида

ДИЛБАРЛАРНИНГ БИРИ

ДИЛБАРІ Дилбарлар... Тошкент тўқимачилик комбинатининг шуҳрати Дилбар исмли қизлар билан янада таниқли десак янглиш фикр айтмаган бўламиз. Чунки бу сўзлар замирида ҳақиқат ҳам йўқ эмас-да! Ахир Дилбарларнинг тўнғичи ҳисобланган Дилбар Қулматова номи нафақат жумҳуриятимизда, балки Иттифоққа ҳам машҳурлигини ҳамма билади. 1-йигирув фабрикасининг илғор ишчиси, кўп минг кишилик жамоанинг юксак ишончига сазовор бўлган Дилбар Қосимова эса халқ мухтор вакили сифатида мамлакат олий анжуманида қатнашиш шарафига муяссар бўлди. Ана шундай дилбарлардан бири Дилбар Абдуллаевадир.

Дарвоқе, Дилбар Абдуллаева ишлайдиган 1-йигирув фабрикасида яна бир қанча Дилбарлар меҳнат қилишади. Мана улар: тараш цехида Дилбар Абдураҳмонова, тандалаш цехида Дилбар Абдуллаева билан бир жамоада ишлаётган Дилбар Турсуновалардир.

Тонгги соат олти ярим. Иш бошланишига яна ярим соат бор. Дилбар шошилмай, цехга — иш жойига йўл олар экан, олдидан амалиёт ўташ учун келган билим юрти қизларидан бири чопқиллаб ўтиб кетди. У бунга ажабланмади. Ўзи ҳам шундай эди. Дилбарнинг ёдига билим юртига келиб ҳунар ўрганган кезлари, илк маротаба мустақил иш бошлаган куни ёдига тушди. Ўшанда улар билим юрти қоидасига асосан бир кун назарий билимлар олишса, бир кун ишлаб чиқариш тажрибасини ўтар эдилар. Ишлаб чиқариш тажрибаси ўтиладиган куни Дилбар ишга барвақт келар, иш бошлангунга қадар машиналарни бир сидра тозалаб чиқар, сўнг иш бошлар эди. Бироқ иш соатлари тугагунига қадар машиналар яна тозаловга муҳтож бўлиб, толаларнинг кўп узилишига сабаб бўларди. Бу эса унинг хунобини оширар, неча бор ишни ташлаб кетгиси ҳам келган. Ана шундай пайтларда унга ҳам назарий билим олишда, ҳам синовларда мураббийлик қилган Роза Абдувалиева энг яқин кўмакчи бўлди. Дилбар тажрибали мураббийсидан кўп нарсаларни ўрганди...

Мана 7 йилдирки Д. Абдуллаева тандалаш цехида йигирувчи бўлиб ишлаб келмоқда. Меҳнат интизомига қатъий риоя қилиш, иш соатларидан унумли фойдаланиш ўз самарасини бермоқда. У доимо кунлик ва ойлик топшириқларни ортиғи билан бажариб 110—115 фоизга етказиб уддалаб келмоқда.

— Мен касбимни жуда севаман. Ҳозир тўқимачилик илмгоҳининг битирувчи курси толибасиман, — дейди Дилбархон. — Иш билан ўқиш қизлар учун қийин, шунинг учунми баъзида давраларда дугоналарим билан суҳбатлашиб қолса ,«ишингиз оғир-ку, қандай чидайсиз, мен бўлсам бир кун ҳам чидамас эдим» дея ҳайрон бўлишади. Яна кўпчилик бизни корхонамизда ишлашни оғир дейишади. Уларга мен дадил «ҳаммаси ўзингизга боғлиқ», деб жавоб бераман. Ўқишим ҳам тамом бўляпти, лекин шунга қарамай мен ишимни шу ерда давом эттириш ниятидаман.

Дилбарнинг сўзларини завқ билан тинглаб, оддий ишчилик касбини шунчалик эъзозлаган қизга ҳавасим келди. Шунда уста Тоҳир ака Ҳидоятовнинг «Дилбархон энг зўр, маҳоратли йигирувчи» деган сўзлари нечоғли тўғри эканлигига ишондим.

— Авваллари 5 та йигирув машинасини бошқарар эдим, — дейди Дилбар сўзлашда давом этиб. — Ҳозир 4 тасига зўрға улгураман. Сабаби танда йигирув машинасининг оралиғидаги найчалар зич эмас. Уларда ишлаш осон. Шунинг учун 5 та машинада бир съёмда 35 килограмм маҳсулот олсам, ҳозир арқоқ йигирадиган машинанинг 4 тасини бошқариб шунча маҳсулот оляпман.

Шунчалар ўзи танлаган касбига фидойи бу қиз ўзи каби шогирдлар тайёрлаганига шубҳа йўқ бўлса керак. Шундай бўлсада сўрашга жазм қилдим.

— Шогирдларингиз ҳам кўп бўлса керак-а?

— Ҳа, аммо афсус уларнинг ҳеч бири узоқ ишлаб қолишмайди. Турли баҳоналар билан ишласалар 1 йилга етиб-етмай кетиб қолишади. Ишчи кучи етишмаслиги корхонамизни қийнаб келаётган катта муаммодир... Бироқ Дилбардек ишчи қизлар бор экан, комбинат мавқеи ошиб бораверади.

М. СОТТИЕВА.

ССЖИ Давлат мукофоти нишондорлари

ҲАВАС БИЛАН ҚАРАШАДИ

БУ КУН шаҳримиздаги 2519-автоколоннаси ҳайдовчилари учун қўшалоқ байрамга айланди. Корхонанинг ҳайдовчилари ва хизматчилари эрталабданоқ югургилаб қолишди. Шу яқин атрофдаги дўкончалардан турли рўзномаларни харид қилишиб унинг саҳифаларига кўз югуртиришади. Қайси бир жойини қайта-қайта ўқишиб, бир-бирларини қучиб табриклашади. Кейин кўзларини дарвоза томонга тикиб Шуҳратилланинг келишини пойлашади. Уларку аллақачоноқ дўстлари ишлаётган маршрутга югуриб кетишарди-я, лекин телестудиядан келган мухбирлар ҳайдовчиларни жойидан жилишга йўл қўйишмайди. Шуҳратилланинг ўзи ҳозир шу ерга келишини айтиб, уларни тинчлантиришга ҳаракат қилишади.

Кўп ўтмай эшикдан, автоколоннанинг фойдаланиш бўлими бошлиғи Нуриддин Муҳамедов ва корхона директори ўринбосари Георгий Николаевич Белоусовлар Шуҳратилла Толбобоевни бошлаб келишди. Ҳамма бирдан Шуҳратиллани қучоқлай кетди.

— Юксак унвон муборак!

— Табриклайман, дўстим!

— Мартабанг бундан ҳам улуғ бўлсин.

Табрикларнинг чеки йўқ. Ҳамкасб дўстлари оғушида Шуҳратилла ҳаяжон ва хижолатдан ял-ял ёнар, «Раҳмат-раҳмат» деганича ўртада қўлдан-қўлга ўтиб айланарди. Яхшиямки мухбирлар бор экан, ола-тасирни аранг босишди.

— Қани йигитлар, лентага тушира-миз. Илтимос, бир зум диққатингизни бизга қаратсангизлар, — дея ўз «ижод»-ларини бошлаб юборишди.

Биз Шуҳратилла билан келишганимиз бўйича ўзи ишлаётган маршрутнинг сўнгги Қорасув бекатида учрашдик. Ўшанда ҳам бир гуруҳ мухбирлар қуршовида экан у.

— Яхшилик яхшида, — дейди у бизга, — хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг икки кундан бери тиним йўқ. Табрик ва қутловлардан ортмай қолдим. Аранг йўлга чиқсам бу ерда ҳам тинчитишмайди.

Ўз навбатида биз ҳам юксак мукофот билан уни чин юракдан қутладик. Кейин автобус салонига бекиниб олиб гапга тутдик.

— Мендек бир оддий ҳайдовчининг меҳнати шунчалар улуғланишини сира хаёлимга келтирмаган эдим. Корхонадагилар ўшанда «Сенинг номзодингни Давлат мукофотига тавсия этдик», деганларида худди ширин туш кўрган кишидек «Бизга йўл бўлсин» деб қўйган эдим. Яхши ният, ярим мол деганлари шу бўлса керакда. Кеча ўзим рўзномаларда номимни қайта-қайта ўқиганимдан кейин ишонч ҳосил қилдим. Камтарин меҳнатим шунчалар юксак қадрланганидан ҳукуматимизга тасаннолар айтдим, — дейди Шуҳратилла.

У ҳали ёш, эндигина 29 баҳорни қаршилаяпти. Меҳнат фаолиятининг бошланганига ҳам ҳаммаси бўлиб 9 йил бўлди. Лекин бу йиллар орасида у ўзини кўрсата билди. Қолоқ маршрутни илғорлар сафига олиб чиқди. Мана олти йилдирки, у бригадирлик қилаётган 89-маршрут намунали ҳисобланади. Қорасув ва Олой бозори оралиғида қатнайдиган бу йўлда ҳар куни 14 — 15 та автобус йўловчиларга хизмат кўрсатади. Маршрутнинг ака-ука Рустам ва Карим Солиҳовлар, Боймуҳаммад ва Шермуҳаммад Бадалбоевлар, Абдулҳамид Аширов сингари машъаллари кунлик режаларини мунтазам равишда ошириб адо этиш билан бирга йўловчиларга аъло хизмат кўрсатишади.

Биз оиладагиларнинг қувончини баҳам кўриш ниятида бир зум кекса ўқитувчи, ҳозирда қарилик гаштини сураётган Мирзатилла ота хонадонига ташриф буюрдик. Отахон ва хонадон соҳибаси Муҳаррам опаларнинг қувончлари чексиз.

— Ота-она учун фарзанд бахти ва камолини кўришдан ортиқ нарса йўқ бо-лам, — дейишади қариялар.

Бугун Шуҳратилланинг турмуш йўлдоши Ҳуриниса ҳам, унинг ўғли ва қизи — Неъматилла ва Дилбархонлар ҳам бахт оғушида юришибди. Хонадонни турли анвойи гуллар ҳиди босиб кетган. Қучоқ-қучоқ гул билан табриклагани келаётганларнинг кети узилмайди. Улар оиланинг энг яқин дўстлари, меҳрибонлари, Шуҳратилланинг қадрдонлари. Оила эса меҳмонларни кутиб чарчамайди.

— Кўнглинг чароғон бўлиб турса, чарчоқ нималигини билмас экансан, — дейди Ҳуриниса.

Биз Қорасув бекатига қайтганимизда Шуҳратилла яна бир рейс қилиб қайтган экан. Енимизга «Жигули» машинаси келиб тўхтади. Ундан тушган уч киши биз томонга қараб юришди.

— Устоз — ўқитувчиларим, — дейди уларга пешвоз чиқаркан Шуҳратилла.

Очиғи, бу учрашув бизни ҳам тўлқинлантириб юборди. Қаранг, бугунги қаҳрамонимиз Қибрайдаги 112-ўрта мактабни битирганига 12 йил бўлса ҳам у устозларининг эсидан чиқмабди. Биз мураббийлар билан танишамиз. Олим Хўжаев, Машраб Самандаров, Эркин Ўринбоевлар шогирдларининг бахтидан миннатдор бўлиб гапиришади.

Автоколонна директори Неъматилла Назаровнинг ҳам бугун вақти зиқ. У ҳали корхонага, ҳали Қорасув бекатига чопади. Шогирдини табриклаб тинимсиз оқиб келаётган хат ва телеграммалар билан Шуҳратиллани таништириб кетади. Биз у киши билан ҳам шу ерда учрашдик.

— Шуҳратилла корхонамиз ҳайдовчилари ўртасидан чиққан биринчи ССЖИ Давлат мукофотининг нишондори. У билан ҳар қанча фахрлансак арзийди, — дейди у.

Маршрут бўйлаб 72—26 ТНН номерли «ЛАЗ-695-НГ» маркали автобус оҳиста бормоқда. Уни коммунист ҳайдовчи Ш. Толбобоев бошқариб боради. Бугун ҳайдовчилару, йўловчиларнинг кўзлари унда. Сўзсиз тикилиб туриб, одамлар унга бахт тилашади. «Йўлингиз ҳамиша бехатар бўлсин, Шуҳратилла» дея унга ҳавас билан қарашади.

М. КОМИЛЖОНОВ.

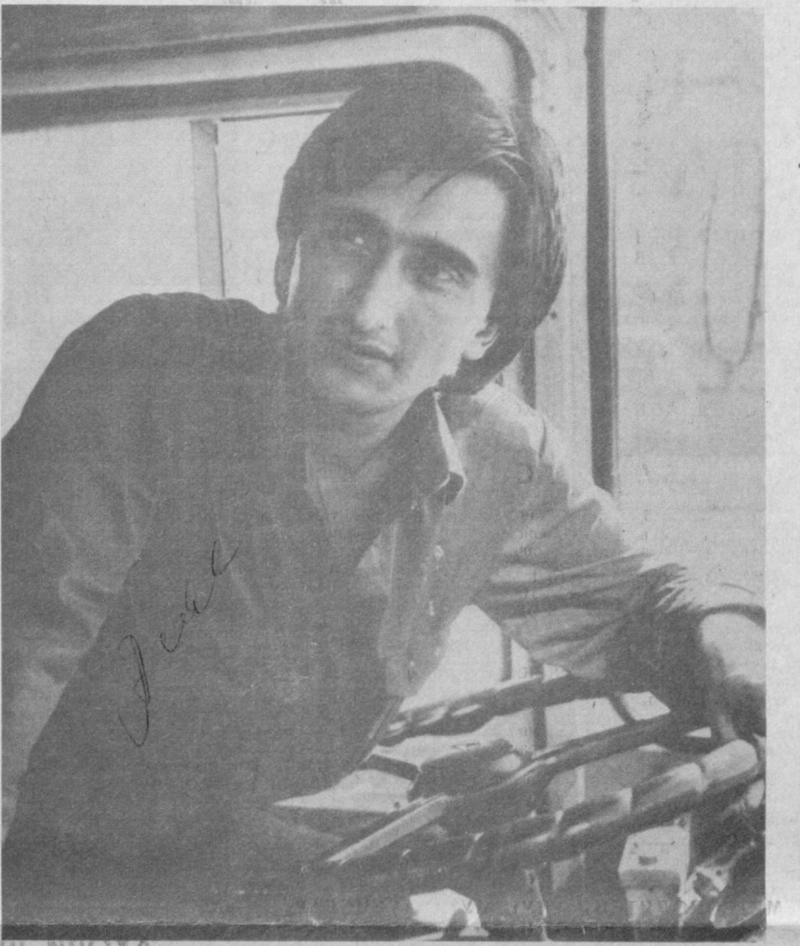

● СУРАТДА: Шуҳратилла Толбобоев.
Ҳ. Мирзакаримов сурати.

ДОРИЛФУНУНДА ОЛИЙ ИЛМГОҲ

● **ЎРТА ОСИЁДА тўнғич олий ўқув юрти бўлиб иш бошлаган Тошкент давлат дорилфунуни ўзининг 70 йиллик тўйига қизғин ҳозирлик кўрмоқда.** Ана шу тараддуд жараёнида дорилфунунда қатор янги кафедра ва бўлимлар очилди.

Яқин орада олий ўқув юрти ҳузурида мустақил илмгоҳ ҳам иш бошлайди. Гап шундаки, дорилфунунда Шарқ тилларини ўргатиш кўлами янада кенгаяди. Шу сабабли Шарқ тиллари куллиётини йирик илмий марказга айлантириш тадбирлари кўрилмоқда.

ССЖИ Вазирлар Кенгаши қарори билан дорилфунун ҳузурида «Шарқ халқлари тарихи» олий илмгоҳини ташкил этишга киришилди. Шарқ тиллари куллиёти ана шу олий илмгоҳ бўлиб таркиб топди.

Қурилаётган янги ўқув биноси ҳам яқин орада фойдаланишга топширилади.

С. ОДИЛОВА.

Ўзбекистон шифокорларининг I қурултойи

ПАЙСАЛГА СОЛИШ АСЛО МУМКИН ЭМАС

⊙ **Бугун Тошкентда Ўзбекистон шифокорларининг I қурултойи иш бошлади. Қурултой бошланиши олдидан мухбиримиз Ўзбекистон ССЖ соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг бошлиғи, Ўзбекистон ССЖ халқ депутати Қулаҳмад Тошпўлатович РИЗАЕВ билан учрашди.**

— Қулаҳмад Тошпўлатович, қурултой олдида қандай муҳим масалалар турибди?

— Бугун қурултой кун тартибида учта масала турибди. Баҳслар ана шу уч масала теварагида авж олса керак. Бу янги бозор шарт-шароитларига ўтилиши муносабати билан шаҳар шифокорларининг нуқтаи назаридир. Иккинчи масала санитария-профилактика хизматининг аҳволига бағишланган, ободонлаштириш, канализация-тозалаш иншоотлари муаммолари ва ҳоказолар ҳам шунга киради. Айни вақтда ушбу масала ижтимоий муаммоларни кўриб чиқиш билан жипс боғланган. Масалан, сил касаллиги соф тиббий тушунча доирадан «ўсиб чиққанлиги», унинг сабаблари носоғлом ижтимоий шароитларга бориб тақалиши яхши маълум. Ниҳоят, кун тартибида турган учинчи масала — турғун амбулатория-клиник марказларни такомиллаштириш масаласидир.

Шифокорларнинг ўзлари, биринчи навбатда «тез ёрдам»да ишлаётган шифокорларнинг ижтимоий жиҳатдан муҳофаза қилинмаганлиги муаммоси кескин бўлиб турибди. Оғир меҳнат шароитлари, тунги навбатчиликлар, нафақат жисмоний, маънавий зўриқишлар, кўпроқ ямоққа ўхшаб кетадиган маош ҳақида гапириб ўтирмаймиз, шунга олиб келдики, бугунги кунда «тез ёрдам» ходимларининг штати атиги 60 фоизга тўлдирилган, 300 дан зиёд мутахассис етишмайди. Сўнгги вақтларда ғам-ташвишларимиз қаторига яна бир ташвиш қўшилди — «Тез ёрдам» шифокорлари босқинчилар ва гиёҳвандларнинг тез-тез қурбони бўлишмоқда, гаровга тушиб қолишаяпти.

Малакали кадрларни тайёрлаш масаласи кескин бўлиб турибди. Ҳозирги вақтда тиббий олий ўқув юртларини битириб чиқаётганлар ҳали мутахассис эмаслиги ҳеч ким учун сир эмас. Биз кадрлар аниқ мақсадни кўзлаб тайёрланиши керак, деб ҳисоблаймиз. Аминмизки, қурултой бизни қўллаб-қувватлайди. Бу демак, қимматбаҳо замонавий ускуналарни сотиб олар эканмиз, ана шу ускуналарда ким ишлашини билишимиз лозим. Бунинг учун эса шаҳарга хизмат кўрсатувчи махсус тиббиёт куллиётини очиш даркор. Ўшанда биз шаҳарга қандай мутахассис керак бўлса, ана шу мутахассисга махсус буюртма бера оладиган бўламиз.

Фақат даволашгина эмас, парваришлаш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Малакали тиббий ҳамшираларнинг ва энагаларнинг етишмаслиги шу билан боғлиқ навбатдаги муаммодир. Биз Соғлиқни сақлаш вазирлигига иккита тиббиёт билим юртини шаҳарга топширишни сўраб мурожаат қилдик. 2 миллиондан зиёд аҳолиси бўлган шаҳар касалхоналари ходимлар билан тўлиқ таъминланган эмас.

— Шундай бўлса ҳам, тиббиётимизнинг бундан беш йил олдинги ва ҳозирги аҳволини солиштирадиган бўлсак, жуда кўп ишлар қилинган...

— Албатта, силжишлар, жиддий силжишлар бор. Биз айрибошлаш битимлари бўйича ГФРдан замонавий аппаратураларни олдик, соғлиқни сақлаш муассасаларини таъмирлаш, янгиларини қуриш учун маблағлар ажратилган. Мутахассисларимиз маслаҳат бериш, малакали ёрдам кўрсатиш учун вилоятларда тез-тез бўлиб туришибди. Маҳаллаларда жойлашган поликлиникалар қошида «шошилинч ёрдам» пунктлари очилди. Даволашнинг кундузги стационари каби янги илғор усули кенг жорий этила бошланди.

Ҳозир касалхонага ётқизишни талаб қилмайдиган операцияларни бажариш учун поликлиникаларда жарроҳлик йўналишидаги стационарларни ташкил этиш масаласи ўртага қўйиляпти. Беморни даволагандан кўра соғлом кишининг касалланишига йўл қўймаслик осон эканлигини биз ниҳоят тушуниб етдик. Бунинг учун Тошкентда диагностик маркази ташкил этилди. Умуман шаҳар соғлиқни сақлаш хизматида силжишлар бор.

Яна бир ҳолни таъкидлаб ўтишни истар эдим: шифокорлар билан турли корхоналарнинг раҳбариятлари ўртасида тобора яқинлашиш кўзга ташланаяпти. Жумладан, ўтган йили валютага кўпгина миқдорда дори-дармонлар сотиб олинди. Аммо уларнинг нархи аҳолининг кам таъминланган қатламларига тўғри келмайди. Ана шунда Чкалов номидаги Тошкент тайёрасозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Фотон», «Ташсельмаш» бирлашмаларининг раҳбарлари муҳтож бўлган ишчилар ўртасида бепул тарқатиш учун ана шу препаратларнинг харид қилинишига 50 минг сўмдан пул ажратишди.

Болалар ўлими масаласи — соғлиқни сақлаш муассасалари учун энг долзарб масаладир. Биз болалар ўлимига қарши кураш юзасидан: патронаж хизматини, ҳомиладор аёлларга ёрдам беришни яхшилаш юзасидан тадбирлар туркумини ишлаб чиқдик, уларнинг ҳар бирига алоҳида ёндошиш амалга оширилмоқда. Ўлимнинг сабабларини аниқлаш ва таҳлил ўтказилиши учун «Никоҳ ва оила» маслаҳатхонаси ташкил этилган, хотин-қизлар кенгашлари билан иш олиб бориляпти. Шаҳар кўп тармоқли болалар касалхонаси ҳузурида сайёр реанимация маркази ташкил этиляпти. Дастлабки ижобий натижалар бор. Аммо, бу борада ҳам ҳамма нарса шифокорларга боғлиқ эмас.

Болалар ўртасида энг кўп тарқалган, уларнинг ўлимига олиб келаётган касалликлар ўткир ошқозон-ичак касалликларидир. Бу сифатсиз ва нотўғри овқатланиш натижасидир. Болалар таоми билан нақадар оғир аҳвол вужудга келганлиги ҳеч ким учун сир эмас. Мева ва сабзавотларга кон бўлган жумҳуриятимизнинг болаларни тўлақонли, сифатли, дармондорили маҳсулотлар билан таъминлашга қодир эмаслиги айниқса афсуслантиради.

Болалар ўлими даражаси билан бевосита боғлиқ иккинчи муаммо — хотин-қизлар меҳнатини муҳофаза қилиш қоидаларининг бузилишидир (биз ишлаб чиқариш шароитлари зарарли бўлган корхоналарда ишлаётганларнинг аксариятини аёллар ташкил этувчи ягона мамлакат ҳисобланамиз. Ана шундан сўнг, миллатнинг соғлиғи ҳақида гапириб бўладими?)

— Муаммолар кўп. Қурултой ҳеч бўлмаса уларнинг бир қисмини ҳал эта олишига ишонасизми?

— Муҳими, ўз кулфатларимиз ҳақида очиқ-ойдин гапириш имконияти пайдо бўлди, қурултой ишида ССЖИнинг янги соғлиқни сақлаш вазири ўртоқ Денисовнинг иштирок этиши умид уйғотади. Ҳозир биз ғоят даражада етилган, асло пайсалга солиб бўлмайдиган муаммоларимиз ҳақидагина гапираяпмиз. Қурултой уларни ҳал этишга ёрдам бериши керак.

Суҳбатдош И. ҒИЁСОВА.

⊙ **Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасида ишчи-хизматчиларнинг соғлиғини муҳофаза қилиш яхши йўлга қўйилган. Бу ерда , малакали шифокорлар ширин сўзлари ва юксак маҳоратлари билан беморлар дардига малҳам бўлмоқдалар.**

СУРАТДА: бирлашма тиббиёт-санитария қисми кардиология бўлимининг шифокори Раъно Расулова.

С. Маҳкамов сурати.

ТАЪЛИМ ЙЎНАЛИШЛАРИ

● **УЗЛУКСИЗ ТАЪЛИМ тармоғи ўқитиш ишида муҳим маърифий аҳамият касб этмоқда.** Эндиликда бундай давомийлик айрим фанларни ўрганиш жараёнида ҳам қўл келмоқда. Шаҳримиздаги 257-ўрта мактаб шароитида махсус тажриба-кузатувлар йўлга қўйилгани айни муддао бўлди.

Бу тадбирдан кўзланган мақсад техника ва педагогика таълимида узлуксиз билим бериш самарадорлигини аниқлашдан иборатдир. Бунинг учун билим даргоҳи 242, 260 ва 293-ўрта мактаблар ҳамда 25-ҳунар-техника билим юрти билан биргаликда тажриба жойи қилиб белгиланди. Шунингдек, узлуксиз таълимни таъминлаш учун Тошкент давлат педагогика илмгоҳи тажрибасига ҳам таянилмоқда.

Техникавий йўналишдаги кузатиш ишлари мактаб—билим юрти—техникум—олий ўқув юрти тартибида олиб борилмоқда. Мактаб педагогик колледж — педагогика олий ўқув юрти тартиби эса педагогик узлуксиз таълим йўналишини аниқлаш учун хизмат қилади.

А. АЛИЕВ.

Об-ҳаво ва саломатлик

12 ноябрдан 18 ноябргача

Ўзбекистон ССЖ об-ҳавони кузатиш марказининг маълумотларига кўра ҳафтанинг биринчи ярмида ҳаво айнийди. Жумҳуриятимиз бўйлаб ёмғир ёғиб ўтади, айрим жойларда шамолнинг тезлиги секундига 15—20 метргача кучаяди. Ҳарорат кечаси 2—7 даражагача, кундузи 13—18 даражагача пасаяди. Жанубий вилоятларда кечалари 4—9, кундузи 17—22 даража иссиқ бўлади.

Ҳафтанинг иккинчи ярмида ёғингарчилик тўхтайди, аммо салқин ҳарорат ҳафтанинг охиригача сақланиб қолади — эрталаб ва кечқурун айрим ноҳияларда туман тушади. Ҳафтанинг ўртача ҳарорати нормага яқин бўлиши, айрим жойларда юқори келиши кутилади.

Н. А. Семашко номидаги сиҳат-саломатликни тиклаш ва физиотерапия илмий-тадқиқот институти тиббий об-ҳаво маълумотлари ва об-ҳаво таъсирининг олдини олиш маркази мутахассисларининг фикрига қараганда ҳафтанинг биринчи ярмидаги об-ҳаво шароитлари об-ҳаво ўзгаришларига таъсирчан беморларга ноқулай иқлимга хос таъсир ўтказади. Юракнинг ишемик хасталиги, бош мия қон томирлари ва яллиғланиш хасталиклари, бўғинлар ва нафас олиш-ўпка хасталиги бўлган беморларнинг аҳволи оғирлашиши мумкин. Қон босими бўлган беморларнинг қон босими кўтарилиши эҳтимоли бор.

Юрак-қон томир хасталиклари бўлган беморлар кўнгилсиз оқибатларнинг олдини олиш учун шифокорларнинг маслаҳати билан қон босимини ростловчи дори-дармонларни қабул қилишлари лозим. Бўғинлар ва периферик асаб системаси хасталиги бўлган беморларга тегишли комбинацияларда оғриқни қолдирувчи дориларни қабул қилиш тавсия этилади. Об-ҳаво таъсирига мойил барча беморларга аъзоларнинг иқлим омилларига бардошлигини оширувчи антивазоспастин дорисини қабул қилиш тавсия этилади.

Бозор иқтисодиёти бўсағасида

ИЛК ҚАДАМ НИМАНИ КЎРСАТДИ?

⊙ СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси нафақат шаҳримизда, ҳатто жумҳуриятимизда ҳам энг катта корхоналардан ҳисобланади. Бирлашмада 13 мингдан ортиқ ишчи ва хизматчи меҳнат қилади. Улар бир йилнинг ўзида 24 минг дона трактор ва бошқа турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришади. Корхона Иттифоқимизнинг пахта билан шуғулланадиган барча жумҳуриятларини трактор ва тиркамалар билан таъминлаб туради. Шунингдек, корхона маҳсулотининг бир қисми хорижга ҳам жўнатилади.

Ҳозир мамлакатимиз, жумладан, жумҳуриятимиз корхоналаридаги каби бу бирлашмада ҳам бошқариладиган бозор иқтисодиётига ўтишга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Корхонада бу борада анча ишлар қилинди. Аммо бошқариладиган бозор иқтисодиётига ўтишда барча корхоналардаги каби бу ерда бир қатор муаммолар ҳам борки, уларни бартараф этиш чораларини изламоқ керак. Жамоатчи мухбиримизнинг бирлашма партия қўмитаси котиби Камолтой Бегалиев билан суҳбати ҳам шу мавзуда бўлди.

— Ўзингизга маълум бўлганидек, бошқариладиган бозор иқтисодиёти мустақилликни кўзда тутади, — дейди К. Бегалиев. Бизнинг корхонада ҳам бу борада кейинги вақтларда анча ишлар қилинмоқда. Маълумки, корхонамизда 32 цех бор. Бу цехларга бошқариладиган бозор иқтисодиётининг энг илғор усулларини қўллаб, уларга иложи борича мустақиллик бериш раҳбариятнинг, қолаверса, биз коммунистларнинг мақсадимиздир. Шу ниятни амалга ошириш учун яқинда корхонадаги 20-цехни ижара пудратига ўтказдик. 18-цех эса жамоа пудрати усулида ишламоқда.

Корхона цехларининг бу усулда ишлашига ўтганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Лекин шунга қарамай, ҳозирнинг ўзидаёқ бу усул ўз самарасини бермоқда. Яъни, юқорида номлари тилга олинган цех жамоалари ўзларида мустақилликни сезган ҳолда режа ва топшириқларини ошириб бажармоқдалар. Биз аста-секин бошқа жамоаларни ҳам шу илғор усулларга ўтиб ишлашга тайёрламоқдамиз.

Бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида чет эллар билан ҳамкорликни ривожлантириш ҳам катта ўрин тутади. Бу хусусда ҳам корхона ўз мустақиллигига эришишга ҳаракат қилмоқда. Илгарилари бирлашманинг четга чиқариладиган маҳсулотларининг бор-йўғи 200—250 трактор ҳамда 2000—2500 тиркамалар ташкил этарди, холос. Кейин чет эл билан бўладиган шартномалар асосан «Тракторэкспорт» ҳамда «Сельхозэкспорт» ташқи савдо бирлашмалари томонидан амалга оширилар эди. Ҳозир ҳам шартномалар юқоридаги бирлашмалар иштирокида ўтмоқда. Бироқ бу борада ўзимиз ҳам изланаяпмиз. Чет элга чиқараётган маҳсулотларимиз ҳисобига оладиган валюталаримиз корхонанинг хориждан олаётган хом ашёлар қийматининг 30 фоиздан кўпроғини ташкил этади, холос.

Шунинг учун бирлашма келажакда чет элга чиқариладиган маҳсулот турларини кўпайтириш ниятида. Масалан, корхона шу йили Югославия билан 500 тиркамага шартнома тузган бўлса, кейинги йили бу рақам 2000 тага етказилади. Биз буни юқоридаги ташкилотлар билан эмас, балки, «Ўзбекинторг» ташқи савдо бирлашмаси томонидан амалга ошираяпмиз. Кейин, биз чет эллар билан бевосита алоқа боғлашга ҳам ҳаракат қиляпмиз. Яқинда бош муҳандисимиз шу мақсадда Бангладеш сафарига тайёрланяпти.

Бозор иқтисодиётининг асосларидан бири бўлган чет эллар билан ҳамкорликни ривожлантириш яхши, албатта. Лекин хорижий мамлакатлар билан тузилган шартномаларни ўз вақтида, сифатли бажариш керак бўлади. Шунинг учун корхона ўз вақтида хом ашё билан таъминланиши лозим. Бунинг акси бўлса-чи? Унда ҳамма тузилган шартномалар ўз кучини йўқотади. Масалан, Владимир мотор заводи ҳар йили бизга 24 мингта двигатель юбориб турар эди. Кейинги йили эса у шу маҳсулотларни етказиб беришни 9 мингтага қисқартирмоқчи. Биз учун зарур бўлган двигателларни ишлаб чиқарадиган бошқа корхона йўқ. Шундай экан, бундай ҳол рўй берса, биз ҳам трактор ишлаб чиқаришни юқоридаги рақам бўйича қисқартиришга мажбур бўламиз.

Бирлашма тўққиз ойлик шартнома мажбуриятларини 99,1 фоизга бажарди. Яъни, корхона ўз мижозларига шу давр ичида 1 миллион 510 минг сўмлик маҳсулот етказиб бермади.

Хўш, нима учун корхона бу борадаги ўз мажбуриятларини бажара олмай қолди? Бунга сабаб ҳаммага теккан касал, яъни бирлашмага хом ашёнинг ўз вақтида етказиб берилмаганлигидадир. Бу муаммо бирлашма билан буюртмалар етказиб бериш бўйича мамлакатимиздаги турли корхоналар томонидан тузилган шартнома мажбуриятларининг сидқидилдан бажармаётганлигидир.

Масалан, Запорожьедаги «Запорожсталь» заводи шу тўққиз ой ичида шартнома бўйича металл маҳсулотларини 33 фоизга кам етказиб берди. Челябинск вилоятидаги «Злотоуск» заводи хом ашё етказиб беришни 67 фоизга, Оренбург вилоятидаги корхона 70 фоизга бажарди, холос.

Бирлашма ўқлов билан текисланган пўлат тунукаларнинг 70 фоизини чет элдан олади. Шу пўлат тунукалар «Минавтосельхоз» ташқи савдо бирлашмаси айби билан ўз вақтида олинмайди. Шу йилнинг тўртинчи кварталида шу маҳсулотларнинг етишмаслиги туфайли корхона тўхташ арафасида турибди. Сабаби тўртинчи квартал учун ажратилган 1330 тонна металл юқоридаги бирлашма томонидан ҳали чет элдан сотиб олинмаган. Бирлашма вакилларининг айтишича, шу маҳсулотларни сотиб олиш учун валюта йўқ эмиш.

Корхонамиз Тошкент лак-бўёқ заводидан бўёқ маҳсулотларини олади. Шу маҳсулотлар ҳам бизга ўз вақтида келмайди. Сабаби, лак-бўёқ заводига «Узхимполимеропторг» базаси томонидан шу бўёқларга ишлатиладиган кукун берилмаяпти экан. Ваҳоланки, базада бу бўёқ кукунидан 2 контейнери турибди. «Узхимполимеропторг» маъмурияти эса бу маҳсулотларни лак-бўёқ заводига беришга шошилмаётирлар. Агар бўёқ бўлмаса, нафақат бизнинг бирлашма, балки Тошкент машинасозлиги, Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ва шунга ўхшаган бир неча корхоналар фаолияти тўхтаб қолиш хавфи бор.

Яна бир муаммо. Бизнинг заводимиз ҳамда бир нечта пахтакорлар учун машина ишлаб чиқариш корхоналари Бутуниттифоқ қарамоғидадир. Шунинг учун кичкина бир нарса керак бўлиб қолса ҳам Москвага қараб чопамиз. Чунки, ҳамма таъминот масалалари Иттифоқ пойтахтида ҳал қилинади. Айниқса биз таъминотчиларга бу ноқулай, нимага деганда, биринчидан икки ўртани йўл қилиб, бирлашма маблағига путур етказамиз. Бунинг устига анча вақтдан ютқазамиз.

Бирлашма ҳар йили 15 миллион 784 минг сўм соф фойда олади. Аммо корхона жамоаси бундан наф кўрадими? Бу савол бир қарашда ғалати туюлиши мумкин. Негаки, фойданинг учдан бир қисми корхонада қолади. Аниқроқ қилиб айтганда, юқорида кўрсатилган 15 миллион 784 минг сўмдан 5 миллион 97 минг сўми бирлашма учун қолдирилади. Қолгани «юқори»га оширилади.

Корхонада қолган фойданинг ўзи ҳам ҳар хил эҳтиёжларга ишлатилади. Бу ерда шу нарсани алоҳида таъкидлашни истардикки, кейинги пайтларда хизмат турларининг баҳолари негадир ошиб кетди. Масалан, яқинда бирлашмада ҳамма транспорт хизматлари ҳақи 1,5 мартага ўсди. Электр қуввати ҳамда ёқилғи нархи эса 1,3—2 баравarga ошди. Кейин бу фойдадан ишчилар учун турар жой биноларини қуриш керак бўлади. Заводлар, пионер лагерлари ва бошқаларнинг жорий ремонтига ҳам шу фойдадан сарфланади. Бирлашмада эскириб қолган ускуналарни янгилашга ҳам шу маблағдан сарфланади. Бирлашма қошидаги 8 та болалар боғчасини ушлаб туриш ҳам шу фойда ҳисобига. Энг охирида қолгани эса ишчи ва хизматчиларга мукофот тарзида тақсимланади.

Қисқаси юқоридаги маблағдан бевосита ишчи ва хизматчига тегадигани жуда оз. Яъни, ишчи ўн сўм фойда яратган бўлса шунинг атиги бир сўмини олади.

Хулоса қилиб айтганда, шаҳримиздаги бу йирик бирлашмада бозор иқтисодиётига ўтиш борасида илк қадамлар ташланди, десак бўлади.

Ғ. ЮСУПОВ.

⊙

Сиз суратда кўриб турган Мавжуда Боймирзаева шаҳримиздаги электр-рўзғор буюмлари заводида ишлайди. Биз корхона пешқадамларидан бири бўлган бу ишчи билан Улуғ Октябрнинг 73 йиллиги арафасида учрашиб унга «Байрамни қандай кутиб олаяпсиз?» деган савол билан мурожаат қилгандик.

— Жамоамиз бу кунни меҳнатда самарали ютуқларни қўлга киритиш билан бирга янги маҳсулотларнинг бир неча турларини ўзлаштирган ҳолда кутиб олди. Албатта, бу муваффақиятда озми-кўпми улушим борлигидан фахрланаман.

Мавжуда Боймирзаеванинг бу корхонага келганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. У орадан ўтган тўрт йил ичида ўзининг тиришқоқлиги ва ишчанлиги билан жамоа ҳурматини қозонди. Ҳозирда у корхонанинг мураббийлари қаторидан ўрин олган.

Т. Каримов сурати.

⊙

Комсомол: қайта қуриш чорраҳаларида

⊙ Славикни бу йил яна иккинчи марта 5-синфда қолдиришди. Ўқишдаги ўзлаштириши ёмон бўлиши ҳам майли эди-я, ахлоқининг ёмонлиги муаллимларни ташвишга солиб қўйди. Ота-онасичи дерсиз? Уйидан аввал битта, кейин кўпроқ чой, тамаки каби нарсаларни олиб кетиб сотаётганини онаси сезиб қолди. Лекин кеч бўлганди. Ўғил шу ишни қилиш учун ҳеч нарсадан тоймайдиган бўлиб қолди. Хуллас, Славикнинг ўғирлик «иши»даги дастлабки фаолияти ўз уйини уришдан бошланди. Тезроқ махсус мактабга бериб олдини олиш керак, деган хаёл онага тинчлик бермай қўйди. Бироқ у хом ўйлаган экан. Славик ҳали бирорта ҳам жиноий иш қилмагани учун махсус мактабга олишмади. Славик эса мактабдагиларни узоқ безовта қилиб ўтирмади. Орадан бироз ўтмай 22 ёшдаги йигитга қўшилиб темир йўл вокзалида ўғирликда қатнашди. Мана ҳозир онаси унинг ҳужжатларини махсус мактаб учун тайёрлаяпти...

Ким айбдор? Мактабми, комсомолми ёки ота-она?! Ҳа, биз бу сафар комсомол ташкилотларининг ўсмирлар билан иш олиб бориш соҳасидаги фаолияти ҳақида сўз юритмоқчимиз.

ОСТОНАДАГИ ЗОРЛАНГАН ОНА

БУНДАН икки йил муқаддам Киров ноҳия ижроия қўмитаси томонидан бу борада жуда ибратли дастур ишлаб чиқилди. Унда комсомол, прокуратура, суд, халқ таълими, соғлиқни сақлаш, турар жой ишлаб чиқариш бирлашмаси, ДОСААФ комитети, «Билим» жамияти каби барча-барча тармоқларнинг мазкур соҳада олиб бориши керак бўлган вазифалари ой-кунлари билан аниқ белгилаб қўйилган эди. Яъни, ҳар бир муассаса ёки ташкилот ўзи олиб борадиган аниқ йўналиш режасига эга эди. Хўш, иш қандай бошланди-ю, нима натижа берди? Бу савол ижроқўмни ҳам қизиқтириб қолди. 1988 йилнинг якунланиш арафасида дастур қандай бажарилаётганини кўриб чиқиб қарор қабул қилди. Унда жумладан шундай иборани ўқиш мумкин: «Ўтган вақт мобайнида дастур бўйича қатор ишлар амалга оширилди. Ўсмирлар ўртасидаги жиноятчилик пасайиши кузатилди. Шу билан бирга ноҳия ички ишлар бўлими соғлиқни сақлаш бўлими халқ таълими, турар жой эксплуатация ишлаб чиқариш бирлашмаси, маданият бўлими ўз ишларида ўзгариш ясаётганлари йўқ».

Ана шундан сўнг ноҳия ижроия қўмитаси мазкур тармоқлар ишини қониқарсиз, деб топган қарор қабул қилди. Ишнинг назорати яна шу йўсинда давом эттириладиган бўлди. Жиноятнинг ўсиши эса статистик рақамларсиз ҳам маълум. Юқорида ижроқўмнинг жиноятчилик пасайди деган хулосасига кимдир ишонар, аммо 9 ой мобайнида ноҳия ўсмирлари орасидаги жиноят ўтган йилдагидан 54, 6 фоизга ошганлиги номлари келтирилган ташкилотларни ҳам безовта қилиши керак эди. Шу вақт мобайнида яна 167 нафар киши жиноий жавобгарликка тортилган. Ўғирлик, одам ўлдириш каби жиноятлар сони ортса ортганки, кам эмас. Айниқса, шахсий мулкни ўғирлаш 1989 йилда 30 фоиз бўлса, бу йил 77 фоизга етган. Бундай жиноятларни содир этишда 57, 42, 43-ҳунар-техника билим юртлари «рекорд» кўрсаткичларга эришяптилар.

— Бундай бўлиши турган гап эди, — дейди ноҳия балоғатга етмаган болалар билан ишлаш инспекцияси бошлиғи В. Г. Афанасьева. — Биз бир йил мобайнида ноҳияда ўсмирлар ўртасида жиноятчилик сонининг ошиши ҳақида ташвишланиб гапиравердик. Афсусланарли жойи шундаки, қанчалик чиройли қарор қабул қилинган бўлишига қарамай, ҳеч қандай натижага эришганимиз йўқ. Сабаби, мутасадди ташкилотлар ўртасида ҳеч қандай алоқа йўқ. Илгаригидек шундай катта бир ҳудудда ўсмирларнинг учтагина клуби ишлаб турибди. Уни ҳам ҳеч ким йўқлигидан ҳувиллаб ётгани учун қизлар тикиш-бичиш хонасига айлантириб олдилар...

«...Бугун болаларимизга қандай тарбия беришимиз эртанги кунимизнинг тақдирини белгилайди...» Бу сўзлар юқорида таъкидланган мукаммал ишлаб чиқилган дастурнинг диққатни жалб этадиган жойига ёзиб қўйилган эди.

— Дастурнинг ҳамма бандларига жон-жон деб қўшиламан, — давом этади Валентина Григорьевна. — Ўсмир авлодни тарбиялашдаги аҳамияти ҳақиқатан ҳам катта. Аммо афсус биз ҳозирча қоғозларда ишлашдан халос бўлганимизча йўқ. Энг ёмони, яхши қонунларни фақат ўйлаб чиқишга ўрганганмиз, амалда эса ўзгармай қолаверади. Ноҳиямиз саноат ноҳияларидан ҳисобланади. Уй-жой, ёшлар кўпчиликни ташкил қилади. Шунинг учун шаҳар ижроия қўмитасининг мазкур дастурдек тажрибаси илк бор бизнинг ноҳияда қўлланиши белгиланган. Жиноятчилик сонининг камайишига хизмат қилгудек бўлса, бошқа ноҳияларга ёйилиши кўзда тутилган эди. Афсус... бунга эришиб бўлмаяпти.

Савол туғилади: ноҳия комсомол қўмитаси қаёққа қараяпти? Оталиғига олган корхоналар, ширкатларчи?! Наҳотки улар ёшлар маркази ёки ўсмирлар клублари учун оз бўлса ҳам маблағ ажратолмайди. Комсомоллар доим ўз иши билан банд, ўсмирлар билан ишлашга вақти йўқ. Корхоналар бозор иқтисодиётига ўтишга тараддуд кўрмоқда, ширкатларнинг муаммоси ўзига етарли... Болаларни эса гўё ҳамма унутган. Ҳа, яхшиям болалар билан ишлаш инспекцияси бор экан. Бу ҳақда гап кетса, уларнинг ишидаги камчилик айтилади. Аслида ҳар қандай масалани талаб қилишдан олдин илдизи чуқурроқ кўрилса мақсадга мувофиқ бўларди. Комсомолда ҳам шундай. Қачонки маблағ ажратилмас экан, комсомоллар ҳам ўзидаги аъзолик бадали билан ёрдам бериши даргумон. Бу деган сўз комсомол ўсмирлардан умуман ажралиб қолиш дегани эмас-ку. Киров ноҳия комсомол қўмитаси худди шундай калта ўйламаганда эди, райижроқўмнинг шу масала бўйича муҳокамасида комсомол етакчиларидан бири ўрнидан туриб, «бугунги йиғилишнинг бизга мутлақо алоқаси йўқ, қатнашишимизнинг ўзи шарт эмас» демаган бўлармиди?!».

... Балоғатга етмаган болалар инспекциясида кечки пайт иш тугаган бўлишига қарамай, кўзларида ёши қуриб қолган аёл ҳамон бир нуқтага тикилганича хаёл суриб қолган. Хоналарни ёпиб ишдан шошилиб кетаётган ходимларнинг оёқ товушлари ҳам қулоғига кирмаётгандек. Ана, у сабрсизлик билан кутаётган Валентина Афанасьевнани ҳушёр торттирди. У Валентина Григорьевнага пешвоз чиқиб яқинлашар экан, «Славикни қутқаринглар, ёрдам беринг, тақдири топталмасин...» дея зорланарди. Инспекцияда болалар билан ишлаш учун малакали психологлар, невропатолог каби мутахассислар бўлганда Славикнинг онаси бугунгидек инспекциянинг остонасида зорланиб ўтирмасмиди...

Ф. ҒУЛОМОВА.

Шаҳримиздаги «Шарқ гули» бадиий буюмлар ишлаб чиқариш бирлашмасида мураббийлар ҳаракатига кенг ўрин берилган. Сиз суратда мураббий Насиба Мўминовани шогирди Дилфуза Алибоева билан суҳбатлашаётган вақтда кўриб турибсиз.

Ҳ. Солиҳов сурати.

Қандолатчилар мамнун

● МАҲСУЛОТЛАРНИНГ сифатли бўлиши учун тинмай ҳаракат қилаётган бу корхона цех ва участкаларининг кўпи кўнгилдагидек таъмирланди.

Унинг ишлаб чиқариш цехи — меҳнат эстетикасига доир жиҳозлар билан кўркамлаштирилди. Маиший хизмат хоналари эса дид билан жиҳозланди. Корхона шифохонасига зарур тиббиёт асбоб-ускуналари олинди.

Ишчи-хизматчиларнинг ана шу ижтимоий эҳтиёжлари учун комбинат маъмурияти 500 минг сўмликдан ортиқ пул сарфлади.

С. ОДИЛОВА.

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИДА

● ПРАГА.

17 ноябрь куни АҚШ Президенти Жорж Бушнинг ЧСФРга келиши Чехословакия учун мукофотдир. ЧСФР Президенти Вацлав Гавел ҳар ҳафтада радио орқали сўзлайдиган ўз нутқида шундай деб таъкидлади. Бушнинг Германияда бир неча соат бўлишини ҳисобга олмаганда, шу йил кузида Америка Президенти Европага келиб ташриф буюрадиган ягона давлат ЧСФР бўлишини таъкидлади. Унинг ташрифи мамлакатда «Бахмал» инқилоб амалга оширилган куннинг бир йиллигига тўғри келади.

Бушнинг нутқи (у ҳар қалай Чехословакия парламентида сўзласа керак) Европадаги энг муҳим муаммоларга бағишланади.

В. Гавелнинг таъкидлашича, Буш «мамлакатимиз тарихи бошланган» Вацлав майдонида Чехословакия жамоатчилиги ҳузурида ҳам нутқ сўзлаш истагини билдирди.

● БЕРЛИН.

Ҳуқуқшунослар ядро қуролига қарши халқаро уюшмаси (ИАЛАНА)нинг коллоквиуми Берлинда «Берлин декларацияси: ядро билан қўрқитишсиз турмуш» ҳужжатини қабул қилиш билан бирга ўз ишини тугаллади. Декларацияда оммавий қирғин қуролини яратиш, шундай қуролга эга бўлиш ва уни қўллаш ҳуқуққа зид эканлиги таъкидланади. ИАЛАНА бунда ядро қуролларини тайёрловчи, режалаштирувчи, улардан фойдаланувчи ёки шундай қуролларни тарқатувчи шахслар жаҳонга ва инсониятга қарши жиноят содир этишлари ҳамда бунинг учун жавобгарликка тортилишлари лозимлигидан келиб чиқиб шундай қарор қабул қилди.

Уч кунлик учрашувда 15 мамлакатдан, шу жумладан ССЖИ, АҚШ, Япония, ГФР, Голландиядан келган ҳуқуқшунос олимлар, судьялар, адвокатлар, прокурорлар, сиёсатшунослар иштирок этишди.

● ЛУАНДА.

Ангола ҳукумати АҚШ маъмурияти билан Пентагонни жумҳуриятдаги тинчликни барқарорлаштириш жараёнига нисбатан совуқ урушнинг барҳам топиши билан ифодаланадиган ҳозирги халқаро вазият воқелигига жавоб берадиган амалий мавқени эгаллашга даъват этди. Ангола халқ жумҳурияти мустақилликни қўлга киритганига яқинда 15 йил тўлиши муносабати билан Луандада тарқатилган ҳукумат мурожаатномасида ҳозир, Ангола халқ жумҳурияти кўп партияли демократия ва бозор иқтисодиёти томон кетаётган бир пайтда Қўшма Штатлар унинг мустақиллигини тан олса, бу ўз вақтида қилинган иш бўлар эди деб таъкидланади. Маълумки, АҚШ ҳамон Ангола билан дипломатия муносабатлари ўрнатишдан бош тортиб, оппозициядаги УНИТА гуруҳига ҳарбий ёрдам бераётган асосий мамлакат бўлиб қолмоқда.

● ҚОҲИРА.

Мисрнинг Бени-Суэф шаҳридаги аҳвол бу ерда диндор-экстремистлар билан полиция ўртасида бўлиб ўтган шиддатли тўқнашувлардан кейин яна нормаллашди ва назорат қилинмоқда, деб хабар қилди хавфсизлик хизматининг вакили.

МЕНА агентлигининг хабар қилишича, бу тўқнашувлар чоғида шаҳарда диний экстремист ташкилотларнинг 205 нафар аъзоси, асосан «Ал-жиҳод» тарафдорлари қамоққа олинди. Полиция тартибсизликларни бошлаб берган айрим кишиларни, шунингдек икки кун аввал жуда кўп портлатгичлар ва совуқ қурол топилган уйнинг эгасини қидиришда давом этмоқда.

Қоҳирада, Минуфия, Калюбияда ва мамлакатнинг бошқа бир қанча жойларида яна бир неча ўн экстремист қамоққа олинди. Қурол-яроғ ва портлатгичларнинг янги омборлари, қўпорувчилик мақсадларида чиқарилган китоблар топилди. Қоҳирадаги ўрта мактабларнинг бирида соат механизмига ўрнатилган бомба зарарсизлантирилди.

● ДАМАШҚ.

Араб давлатлари уюшмаси бош котибининг ёрдамчиси Лахдар Иброҳими ҳозир Ливанда осойишталик ва аҳиллик қарор топганлиги муносабати билан мамнуният ва қувонч изҳор этди. Араб давлатлари уюшмаси Ливан масалалари бўйича учлик комитетининг бу вакили Сурия телевидениесининг мухбири билан суҳбатда учлик бундан буён ҳам Ливан муаммосини ҳал этиш ва ливанликлар ўртасидаги яраш жараёни тинч давом этишини кузатиб боришини таъкидлади. Бу учлик комитетига Саудия Арабистони, Мароқаш ва Жазоир кирган. Расмий вакил ливанликларга мустаҳкам, мустақил, араб Ливан уйини қура бошлашни тилади.

Сўнгги кунларда Байрутда кўплаб маслаҳатлашувлар ўтказган Л. Иброҳими Ливаннинг кўп йиллик тангликдан унинг фуқаролари ўртасидаги аҳиллик, хавфсизлик ва тинчлик йўлига чиқишида Суриянинг алоҳида ўрин тутганини таъкидлади. У араб давлатлари уюшмасининг учлик комитети ўз ҳаракатларини Дамашқ билан ҳам, Ливан томони билан ҳам доимий мувофиқлаштириб турганлигини уқтирди.

(ТАСС).

⊙ Япониялилар замонавий уйни қандай тасаввур қилишади! «Токио. Уй-жой-90» кўргазмаси ана шу ҳақда ҳикоя қилади. Ҳаёт япониялилкларни ҳар соҳада тежамкор бўлишга, ҳамма нарсани ҳисобга олишга мажбур қилмоқда. Шунинг учун кўргазмага қўйилган барча буюмлар ва жиҳозларнинг нархи кўрсатилган. Кейинчалик улар ана шу нархлари билан дўконлардан ўрин олади.

СУРАТДА: уйда ҳордиқ чиқариш учун мўлжалланган тебраниб турувчи ўриндиқ.

И. Нестерева (ТАСС) сурати.

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИДА

АДАБИЁТ ва САНЪАТ

Санъатимиз намояндалари

ГАНЧКОР

Қўлимда «Ўзбекча календар»нинг 1990 йилги нашри. Ичидаги саҳифалардан бирида машҳур ганчкор наққош Устақули Жалиловнинг сурати берилибди, холос. Хўш, бу санъаткор ким?

Биз Устақули Жалиловнинг туғилган куни муносабати билан Ўзбекистон Рассомлар уюшмасининг бадиий фонди қошидаги халқ амалий санъати усталари бирлашмасининг устаси, Ўзбекистон ССЖ халқ рассоми, ССЖИ ҳамда Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССЖ Давлат мукофотининг нишондори Маҳмуд Усмонов билан суҳбатда бўлдик.

— Уруш давом этаётган бўлса ҳам, — дейди у, — партия ва ҳукуматимиз раҳбарлари, айниқса, Усмон Юсупов миллий халқ амалий санъатига катта эътибор билан қарар эдиларки, шу чоғларда Тошкентда Муқимий номли, Навоий номли театрлар, Навоий номли жумҳурият кутубхонаси, Туркистон ҳарбий округи музейларининг деворларини безашда ганч усталари иштирок этишарди. Бу ишларда Самарқанд шаҳридан Устақули Жалилов ҳам қатнашган эди. Ҳозир биз Устақули Жалилов, қўқонлик Қодиржон Ҳайдаров, Уста Маҳмуд Усмонов, Уста Ширин Муродовларнинг ганчкорлик санъати билан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Устақули асосан классик асарларда кўп учрайдиган саккиз рақамни эслатувчи нақш элементларидан усталик билан фойдаланарди. Шу чоққача композицияларда нақшнинг кичик бир элементи ҳисобланган «бофта»ни бир йўла янги композицияга айлантирган ҳам шу Устақули эди.

Ушбу йилда наққошлик уюшмаси жамоаси Устақулининг 100 йиллик таваллуди билан бирга қўқонлик уста Сайдаҳмад Маҳмудовнинг 80 йиллигини ҳам нишонлади. Ижоди ва ҳаётий йўли ҳали жуда кам ўрганилган бу санъаткорларимиз олдида биз ҳамиша таъзимдамиз.

Мухтор СУЛАЙМОНОВ,
Ўзбекистон ССЖ маданият жамғармаси ходими.

БИЛИМ КАЛИТИ

ШАҲРИМИЗНИНГ Абдулҳай Тожиев кўчасида болаларнинг севимли маскани бўлган 102-болалар кутубхонаси борлигини кўпчилик билмаса керак. Чунки бу зиёхона одатдаги хонадонлардан сира фарқ қилмайди. Ҳатто дарвозаси ҳам оддийгина. Фақат тушдан сўнг бу ерда мактаб ўқувчиларининг гавжум бўлиши эътиборни бироз тортади.

Болалар орасида китоб мутолаасини ўстириш йўлида ушбу болалар кутубхонаси олиб бораётган ишлар эътиборга моликдир. Кутубхонада мавжуд 600 нусхадаги 10000 дона китобни асосан бадиий адабиёт ва дунёвий фанларга оид рисолалар ташкил этади. Китобхон болаларнинг кўпчилигини унга яқин бўлган 4, 75, 71 ва 245-мактаб ўқувчилари ташкил қилади. Бундан ташқари кутубхона жамоаси жумҳурият рус тили ва адабиёти педагогика илмгоҳи талабаларига ҳам беминнат хизмат кўрсатишмоқда.

— Кутубхонамиз болаларга мослашган бўлса-да, лекин катталар ҳам бемалол фойдаланишлари мумкин, — дейди кутубхоначи Мунира Раҳматуллаева.

Шуниси қувончлики, 102-кутубхона жамоаси 505-болалар боғчасини ўз оталиғига олган. Бу масъулиятни катта кутубхоначи Ҳури Ёқубова ўз вазифаси деб билади. Бу ҳақда кенгроқ тўхталиш мақсадида Ҳури опанинг ўзига мурожаат қилганимизда:

— Ҳар ойда марказлашган шаҳар кутубхоналар жамоасидан янги китоблар олиб турамиз. Бу китоблар асосан болаларга мўлжалланган. Ахир китоб билим калити-ку. Бундан ташқари тарбиячилар учун юбориладиган бадиий китоблар ҳажми ҳам катта миқдорни ташкил этади. Лозим бўлганда боғчага педагогикага оид қўлланмалар ҳам етказиб бериб турамиз,— деди.

Абдумалик **АБДУРАҲМОНОВ,**
ТошДД талабаси.

Адабий меросимиз

Сатрларда яширин исён

ҲАССОС шоир, беназир истеъдод соҳиби Зокиржон Фурқатнинг авлодларга қолдирган ижодий мероси ғоят катта ва ранг-барангдир. Бу борада унинг «Фурқатнома» асари айниқса алоҳида ўрин тутади.

Ҳозирда биз «Фурқатнома» деб номлаётган асарнинг дастлабки намунаси «Туркистон вилоятининг газити»да (1891 йил, 22 январь) «Ҳўқандлик шоир Зокиржон Фурқатнинг аҳволоти, ўзи ёзғони» сарлавҳаси остида чоп этилди. 1891 йилнинг 1-ярми давомида асарнинг қолган қисмлари ҳам мақолалар туркуми сифатида эълон қилинди. Рўзноманинг ўн иккита сонида берилган мазкур иншони Фурқат аввал яхлит ҳолда ёзиб, кейин алоҳида-алоҳида тарзда нашр эттирмаган. Аксинча, алоҳида парчалар тезкорлик билан пайдар-пай ёзилган. Лекин воқеаларнинг давомийлиги, хронологик тартибнинг сақланганлиги туфайли ушбу парчаларни тугал яхлит асар деб баҳолаш жоиз.

«Фурқатнома» нафақат ўз муаллифининг ҳаёти ва ижодини ўрганишда, балки XIX аср 2-ярмидаги ижтимоий-сиёсий муҳитни, маданий-адабий жараённи ёритишда ҳам улкан аҳамиятга эга. Шоир яшаган даврга хос турли хусусиятлар асарда ўз аксини топган.

Бинобарин ўз турмуш тарзини яхшилашга, гўзаллаштиришга интилган кишиларнинг тафаккурида, тасаввурида ўзгаришлар юз беради. Бу ҳол, айниқса зиёлиларнинг, ижодкорларнинг фаолиятида ёрқин намоён бўлди. Натижада адабиётда янги жанрлар пайдо бўла бошлади, мавжуд жанрларни янгича талқин этиш руҳи кучайди.

Ушбу асарни XIX аср охири ўзбек бадиий насрининг намунаси ҳам, ўзбек журналистикасининг ўзига хос кўринишидаги ифодаси ҳам, маълум даражада тарихий-этнографик тадқиқот ҳам деб аташ мумкин.

Фурқатнинг 1960 йили чоп этилган «Танланган асарлар»и II томидан ўрин олган ушбу асарини ўқир эканмиз, тарихимизнинг кўп нуқталарига аниқлик киритиш, холисона баҳо бериш зарурлигини англаймиз. Хусусан, XIX аср охири XX аср бошларидаги ижтимоий-сиёсий ҳаётни, адабий жараённи ёритишда муайян даражада бирёқламаликка йўл қўйилган, Фурқатнинг ҳаёти ва ижодида Россияга муносабат масаласига ҳам ойдинлик киритиш лозим. Ўз даврининг илғор фикрли кишиси бўлган шоир чор қўшинининг ваҳшиёна босқинчилик ҳаракатларидан, наҳотки, бехабар қолган?!

У миллатдошларида гимназия, театр, босмахона, суратхона кабиларга ҳавас уйғотиш, уларга иложи борича кўпроқ ахборот бериш мақсадини кўзда тутади. Шу боисдан асарда босмахонада қандай машиналар борлиги, қандай хом ашё ишлатилиши, уларнинг нимадан тайёрланиши, умуман китоб чоп этилиши жараёни тўла тавсиф этилган. Суратхонадаги иш жараёни — қандай суратга олиш, қай тарзда суратларни пайдо қилиш ҳам атрофлича баён қилинган. Мазкур ишларнинг моддий самарадорлиги, фойдалилиги таъкидлаб кўрсатилган.

Зеро Фурқатнинг бу борадаги фаолияти, ижоди моҳиятан чоризмнинг Туркистондаги сиёсатига қарши қаратилган эди. Даврнинг ўзига хос жиҳатларини зийраклик билан кузатиб, тегишли хулосалар чиқарган шоир ўзгаришларнинг халққа намуна бўларлик томонларини илғай олди, маърифат тарғиботи орқали ватандошларини уйғотишга, ўзлигини англатишга интилди. Уйғонган одам эса ғафлатда қолмайди, ўзлигини англаган инсон ўз эрки учун, халқнинг озодлиги учун дадил курашишга қодир бўлади.

Маърифатпарварлик ғоясининг етакчилиги «Фурқатнома»даги маданий-маърифий муҳит тасвирида ғоят кучли сезилади. Шоир, аввало ўзбек маданиятининг илдизлари, сарчашмалари ҳақида сўз юритган. Бизнингча, бунинг тагида ғоят улкан ва кенг маъно ётибди.

Ўз халқи мустамлакачилар ўйлаганидек, «жоҳил, қолоқ» эмаслигини, юксак маданият-маърифатга эгалигини муаллиф ўзига хос йўсинда ифода этади. Бу ватанпарвар, халқпарвар ижодкорнинг ўз миллий ғурурини, элига меҳру муҳаббатини акс эттиришидир.

«Фурқатнома» муаллифи ўз давридаги олий ва ўрта таълим жараёни ҳақида батафсил сўз юритиб, Муҳаммад Олим, Подшоҳ Хўжа, Қамбар Али, Амур Муҳаммад каби муаллимлар қўлида таҳсил кўрганини айтади, мактаб ва мадрасалардаги ўқиш-ўқитиш тартиби, қонун-қоидалари ҳақида маълумотлар беради. Таълим-тарбия ишлари хонлар замонида ҳам давлат аҳамиятига молик деб қаралганлигини, бизнингча, ушбу факт тасдиқлайди: «Сайид Муҳаммад Худоёрхонким ул аср Фарғона музофотиға хукмрон эрди, анинг фармойиши бирла мадрасаларға таътилнома келди». «Фурқатнома»да таълимга эътибор белгиси сифатида яна бир қизиқ факт мавжуд. Маълумки, ўша пайтларда мадрасаларда ўқувчи толиблар билимларининг даражасига кўра уч тоифага ажратилган: «аъло», «авсат» (ўрта), «адно» (паст). Энди бу сатрларга назар ташлайлик: «...Чунончи, аълоға ўн беш танга берса, авсатға ўн танга ва адноға беш танга берадур».

Бу тарихий асарда Хўжажон Рожий, Подшоҳ Хўжа, Мирзо Бухорий, Маҳмудхўжа каби зиёлилар ҳақида сўз юритилган, шунингдек Қўқон адабий муҳитига оид қизиқарли фактлар келтирилган. Булардан мақсад маърифатпарварлик ғояларини тарғиб этишгина бўлмасдан истибдод зулмида эзилаётган, мустамлакачиликнинг ваҳшатларига гувоҳ бўлаётган халқнинг фахрланишга муносиб тарихи, юксак маданияти борлигини кўрсатиш ҳам эди. Бу асарда воқеаликни ўз тафаккури ва дунёқараши орқали идрок этган, муайян оқимнинг қарашларини ифода этган, халқпарвар, маърифатпарвар ижодкорнинг мураккаб ва сермазмун ҳаёти, теран фикрлари мужассамлашган. Шу боисдан «Фурқатнома» XIX аср охиридаги ижтимоий-маданий муҳитнинг ўзига хос солномаси сифатида баҳоланишга, ўрганилишга муносиб асардир.

Тўлқинжон РАҲИМОВ,
Ўзбекистон ССЖ Фанлар академияси тил ва адабиёт илмгоҳининг илмий ходими.

Мушоҳада учун мавзу

ҚАЧОН ТОМОШАХОНАГА БОРГАНСИЗ?

КУПИНЧА маънавий қадриятларга путур кетаётгани юзасидан ташвишли фикрларни билдирамиз. Болаларимиз ўзларидан катталарни ҳурмат қилишмаётгани, қолаверса ҳаётимизда жиноятчилик каби ярамас иллатларнинг авж олаётганидан нолиймиз. Хўш, нега турмушимизда ана шундай биз истамаган ҳоллар юз бермоқда.

Бу саволларга дафъатан бирор маъноли жавоб бериш қийин. Кимни айблашни билмай бошинг қотади. Яқинда Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театрига тушдиму, қайсидир маънода ўзимни қийнаб келган саволларга жавоб топгандек бўлдим. Тан олишим керакки, ўзим ҳам ҳар гал вақт топиб томошагоҳларда бўлиш бахтидан йироқдаман. Зеро, бугунги ташвишлар бунга имкон бермайди. Қолаверса, ўзимиз, ҳам қунтсизмиз? Бундан бир неча йил муқаддам машҳур саҳна устаси, марҳум Шукур Бурхонов ижросида Улуғбек образининг талқинини олқишлагандик. Кейинги йиллар бу ролни Ўзбекистон ССЖ халқ артисти Турғун Азизов қиёмига етказиб бажараётгани ҳақида эшитардигу, аммо ана шу саҳна асарини яна бир бор кўришга имкон топилмасди.

Яқинда «Мирзо Улуғбек» фожиасига тушишга тўғри келди. Кўпинча биз бош қотирадиган чипта масаласи бу ерда унча мураккаб масала эмас экан. Томоша бошланишидан сал олдинроқ келган эканман шекилли, унчалик одам кўп эмасди. Уни қарангки, асарни намойиш этиш бошланса-да, томошахона тошкентликлар ва шаҳар меҳмонлари билан гавжум бўлмади. Хуллас, шу ҳолда у ер, бу ерда ўтирган мухлислар иштирокида санъаткорлар ҳаракатга келишди. Мени ўйлантирган масала шу бўлдики, гоҳида томошахонадагига қараганда саҳнада асарнинг ижросида қатнашаётган санъаткорлар кўпроқ бўлиб қоларди.

Нега, биз театрга бормай қўйдик? Наҳотки, қалбларимиз саҳна асарларини кўришга ошуфта эмас! Зеро, бу асарни саҳнага олиб чиққан ҳар бир санъаткор унинг бор гўзаллиги билан томошабинларга етказишга ҳаракат қилишди. Бунга шубҳа йўқ! Қолаверса, драмани намойиш этиш учун шу куни қанчадан қанча харажатлар керак бўлди. Томошахонага йиғилганлардан тушган маблағ унинг ўндан бир фоизини ҳам қопламаса керак.

Яна бир нарса мени ўйлантиради. Ҳозирги кунда саноат корхоналарида, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида, мактабларда, санаторий ва дам олиш уйларида пойтахтимиздаги томошагоҳларга чипта сотиш йўлга қўйилган. Хўш, ана шу чипталарни ҳар ким ўз ихтиёри ёки зўрма-зўраки олганми, бу менга қоронғи, аммо уларнинг кўпчилиги театрга боришмаяпти. Бундай қалбаки чипта сотишнинг кимга кераги бор? Ёки бу ҳаракат томошагоҳнинг чўнтагини қаппайтириш учун зарурми?

Театрга бориш чоғида Тошкентда ёмғирдан сўнгги бамисоли қўзиқориндек тез пайдо бўлаётган видеосалонлар олдидан ўтдим. Уни қарангки, бундай кўнгилочар жойларнинг эшиги олдида ўсмирлар, ҳатто катта ёшдагилар ҳам уймалашиб туришибди. Уларда намойиш этишга ҳозирланаётган зўрлик, ахлоқсизликни талқин қилувчи даҳшатли хорижий фильмларни кўришга иштиёқ кучли эди. Агарда тавсия этилаётган видеофильмлар рўйхатига кўзингиз тушса борми, уларнинг 99 фоизи худди шу мавзуда эканлигига амин бўласиз. Хўш, қани айтингчи, фарзандларимиз қаердан ваҳшийликка ва зўравонликка ружу қўйишмоқда? Менимча бунда ўз-ўзидан саволингизга жавоб топгандек бўласиз.

Яқинда жумҳуриятимиз Президенти И. А. Каримов ҳар ойда бир марта Ўзбекистондаги талабалар ва ўқувчиларни томошагоҳларга бепул олиб боришни йўлга қўйиш юзасидан фармон чиқарди, ўта маъқул тадбир. Бу ёшларда санъатга ҳавас уйғотишга хизмат қилиши шубҳасиздир. Лекин катталарни театрга бориши учун нима қилиш керак? Ана шунга бошим қотади.

Ислом УСМОНОВ.

Советлар мамлакатида

● КРИВОЙ РОГ (Днепропетровск вилояти). Кривой Рогнинг марказий магистрали бўлган металлурглар шоҳ кўчасини яна В. И. Ленин ҳайкали безаб турибди. Лойиҳанинг бронза ҳайкали бу ерда 1959 йилнинг ноябрида ўрнатилган, бироқ тезюрар трамвай изи ўтказилиши муносабати билан ҳайкал бу ердан кўчириб олинган эди. Район партия конференцияси делегатларининг ташаббуси билан бронза ҳайкал учун янги шоҳсупа тиклаш мақсадида маблағ йиғилди.

● МОСКВА. 17-наркология касалхонаси ҳузурида «Соғайиш» Совет — Америка маркази очилди. Очилиш маросими ортиқча дабдабаларсиз ўтди. Бу ерда ичкиликбозликка ва гиёҳвандликка муккасидан кетганлар даволанади. Муолажа давомида беморларнинг исми, насаби сўралмайди ва маълумлари сир сақланади. Ватанимиз амалиётида илк бор Америкадаги «Кэрон фонд» олимлари ишлаб чиққан усулдан фойдаланилмоқда.

● ҚАРАҒАНДА. Бу ерда Афғонистонда ҳалок бўлган совет жангчилари хотирасига ўрнатилган ёдгорлик комплексининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди. Комплекс марказидан осмонга талпинаётган яраланган қуш қаноти фонида жон бераётган аскар ҳайкали ифодаланган. Мармар тошларга Афғонистонда ҳалок бўлган қарағандаликларнинг номлари битилган.

● ЛЕНИНГРАД. Рус давлат музейида очилган кўргазмада давримизнинг атоқли ранг-тасвир усталаридан бири — Павел Кузнецовнинг (1878 — 1968) ижоди намойиш этилган. Кўргазма рассомнинг етмиш йиллик ижодий йўлини кўздан кечириш имконини беради.

● СУМИ. Ахтирдаги «Промсвязь» бирлашмасида ишлаб чиқарила бошланган янги машиналар соатига қирқ мингта мактубга муҳр босиши мумкин. Бу эса илгариги шундай машиналар имкониятидан икки баравар кўп. Бу машиналарнинг дастлабки туркуми Москва, Киев, Минск, Суми алоқачиларига жўнатилди.

● Москванинг энг кекса корхоналаридан бири — машҳур «Трехгорка» азалдан чиройли ва арзон газламалари билан шуҳрат қозонган. Ҳозир комбинатда қарийб 700 хил гул босилган 30 хил газлама ишлаб чиқарилади, ҳар йили 190 миллион метрга яқин мато тайёрланади.

СУРАТДА: Японияниng «Киото» фирмаси дастгоҳлари билан жиҳозланган янги сўнгги пардозлаш линиясида оператор Марина Пинаева «Мелодия» газламасига ишлов бераяпти.

Л. Пахомова (ТАСС) сурати.

● ЕЛАБУГА. Маҳаллий уста Сингвинцев томонидан ўн еттинчи асрнинг биринчи ярмида ясалган мана шу қўнғироқ Кама дарёси тубидан кўтарилиб, Покровский ибодатхонасининг тепасига ўрнатилди.

В. Медведев (ТАСС) сурати.

● БОКУ. Жумҳурият тижорат кооперативи банклари уюшмаси Озарбайжон давлат иқтисодиёт илмгоҳининг молия-иқтисод куллиётида таҳсил олаётган уч нафар энг яхши талаба учун стипендия таъсис этди. «Лауреат»ларга ҳар ойда оддий стипендиядан ташқари 120 сўмдан пул тўланади. Бундан ташқари, уюшма уларни олий ўқув юртини тугатганларидан кейин тижорат банкларининг бирида иш билан таъминлаш кафолатини ҳам беради.

● БРЯНСК. Чернобиль АЭСи оқибатларини тугатишга фаол кўмаклашиш — «Славянское поле» янги минтақалараро газета фаолиятининг асосий мақсадидир. Ушбу газета РСФСЖ матбуот ва оммавий ахборот воситалари вазирлигида рўйхатга олинди. Чернобиль аварияси оқибатларини тугатиш жумҳурият давлат комитети билан вилоят ёшлар газетасининг меҳнат жамоаси унинг таъсисчилари бўлишди.

(ТАСС).

МУСАВВИР КЎРГАЗМАСИ

Ўзбекистон Рассомлар уюшмаси вилоят ташкилотининг кўргазмалар залида фарғоналик рассом Виктор Михайличенко асарлари намойиш этилмоқда. Кўргазмага рус ва чет эл адабиёти классиклари, замонавий муаллифларнинг саҳналаштирилган пьесаларига яратилган декорацияларнинг дастлабки нусхалари, ранг-тасвир ва бошқа жанрларда яратилган асарлари — жами 70 дан ортиқ асар қўйилган.

В. Михайличенко Тошкент театр-рассомчилик илмгоҳини битиргандан сўнг Кемерово, ундан кейин эса Сурхондарё ва Фарғона драма театрларида ишлади. Рассом 40 дан ортиқ саҳна асарини безади. Яқинда эса ўзини дастгоҳ ранг-тасвир санъатида, акварелда, графикада синаб кўришга қарор қилди. Шундай қилиб, кўргазмага турли йўналишларда яратилган асарлари қўйилган.

Бадиий ижодиёт — Михайличенко оиласида анъанага айланган. Фарғоналиклар Викторнинг умр йўлдоши Галинанинг суратли гиламларини турли кўргазмалар ва бадиий салонларда неча марталаб кўришган. Ранг-тасвир санъати уларнинг ўғли Серёжа учун ҳам мерос бўлиб қолди. Яқинда шаҳар маданият уйида Серёжа асарларининг кўргазмаси бўлди.

«Рақсга тушар Шаҳнозалар...»

АДОЛАТ

Ҳикоя

У АДОЛАТ билан билим юртида бирга таҳсил кўришганди. Бир йил. Бир йил-а!? Йўқ, минг йил! Ким билади, балки бир лаҳзадир...

Ўқишни тамомлаганларидан кейин ҳам Назар уни кўча-кўйда кўриб юрди. Бир куни ишга маршрут таксида кетаётганди. Навбатдаги бекатда машинага чиқаётганлар орасида уни кўриб қолди-ю, қувониб кетди. Адолат ҳам Назарни кўриб жилмайди. Кўзини қисиб қўйди: «Салом!». «Адолат!» Назар хитоб қилиб юборишдан зўрға ўзини тия олди.

— Ассалом! — деди Адолат унинг рўпарасига ўрнашиб олиб. — Нечуксиз?

— Яхши! Ўзинг... нечук? — сўради Назар ва дабдурустдан унга кўпдан интиқ эканлигини сезди.

— Ёмон эмас, — Адолат бошини хиёл эгинқираб кулимсиради.

— Ҳалиям газетада ишлаяпсизми?

— Ҳавво, — Назар беихтиёр сочини бармоғи билан тартибга солди, севинчини яширолмай илжайди. — Ўзинг-чи?

— Мактабда, — Адолат кўзини ердан олиб Назарга қия боқди. — Оғаҳийда.

Адолатнинг овози Назарни маст қилди. «Овозига ҳам шира инибди! Энди... энди икки-уч боланинг онаси ҳамдир». Қиниидан чиқар даражада безовталанаётган юрагини бу фикр бир зумда осойиш тортирди. Адолат унга бир-икки қараб қўйди. Суҳбатни давом эттиргиси бор эди шекилли. Назар бўлса кўзлари ерда, сўз йўқ, имо йўқ, чора йўқ ўлтирарди. Шу орада унинг тушадиган бекати ҳам яқинлашди.

— Яхши-и, — ғўлдиранди у ниҳоят. — Мен... тушаман. Телефон қилсанг уч юз саксон олти...

— А? — чамаси Адолат Назарнинг бунчалик тез тушишини кутмаганди. — Яхши хўшинг...

— Уч юз саксон олти! — деди Назар қайта ва эшикка интилди.

Машинанинг эшиги қарсиллаб ёпилди. Адолатнинг алланарса дегани ойнадан кўринди. Назар тушунмадим дегандай қўлларини икки ёнига ёйиб эгнини қисди. Адолат маъқул маъносида бош ирғади.

Назар ҳайрон бўлганича туриб қолди бекатда бир зум. Кейин ўзига келиб атрофига олазарак назар ташлади.

— Уфф! — у билдики, таксидан бекор тушибди.

Назар кун бўйи ишда гаранг юрди. Ҳеч ким билан тортишмади, баҳслашмади... Қачонлардир муҳаррирга киритиб берган шеърлари ёдига тушди. Суриштирди. Котибиятда экан. Қисташтирди. Нечанчи саҳифа, қай тартибда бериш маъқуллиги ҳақида фикрлар айтди. Иш куни шу билан ўтди. Уйга қандай етиб келганини ҳам сезмади. Хаёли унда эди, ҳамон, Адолатда.

Бироқ остона ҳатлаб ичкари кирди-ю, хуши ўзига қайтди. Ҳуши қайтди-ю, тўғриси кўркиб кетди. Чунки олдига югургилаб чиққан болаларини ҳар кунгидай эркалаб ўполмади. Қучоқлади, бағрига босди, лекин ўполмади. Чунки ўзи билан болаларининг ўртасида унинг, Адолатнинг сурати тургандай эди. Шунда... Шунда кўнгил аталмиш сирли салтанатнинг неча-неча торлари азоб билан узилди. Болаларининг олдида ўзини айбдордай сезди.

Адолатга дуч келиб қолганининг тарихи шугина эди. Мана энди бугун. Бугун яна унга рўбарў келди. Ишдан қайтаётганди. Бозор расталарининг бирида навбат ва тўс-тўполонга кўзи тушди. Бу талатўп одатдагиларга ўхшамас, одамларнинг кайфияти-ю, эҳтирослари ҳам ўзгачароқ эди. Беихтиёр ўша ёққа юрди. Мандарин сотилаётган экан. Юрак ҳаприқишидан ўзига келмай навбат занжирига бир ҳалқа бўлиб уланди. «Етармикан?» уни безовта қилган биринчи фикр шу бўлди. «Тамом бўлиб қолса-я?!».

Назар бўйнини чўзиб олдида турган одамларни чамалади. Улар йигирма-ўттизтача эди. Сал-пал хотиржам тортгандай бўлиб киссасидаги пулининг чўғини чамалай бошлади. Иккиланди. «Дуч келган нарсага пул сочаверии ҳам... яхшимас. Ҳисоблигина оила бўлса ўзи бу».

Шу пайт енгилгина югургилаб келган юз-кўзларига турли бўёқ чаплаб ташлаган замонавий қиз Назарнинг қулоғи остида ҳовлиқиб чийиллади:

— Навбатнинг охири сизми?

— Ҳмм, ҳавво, — ғўнғиллади Назар қизга норози боқиб.

— Мендан кейин одам бор деб туринг! деди камёб мол сотилаётганига дуч келганидан ҳамон ўзини босиб ололмаган қиз.

— Кўриб қайтай нима сотилаётган экан. Назар орқасига ўгирилиб, қизга ҳайрон тикилди, қошини паст-баланд қилди:

— Мандарин... мандарин сотилаётир.

— Нечук яхши-и! — чапак чалди қиз. — Ойшомгина Рустамчик мандарин деб йиғлаётган эди.

Назар тескари бурилди, қўлини чўнтагига юборганича пайпаслаб пулини ҳисоблай бошлади. Сўнг маошгача қолган кунни санашга тутинди. «Ҳовлиқмасам ҳам бўлар экан...» Назар тараддудланди. Кейин бояги қизга кўзи тушиб пулини қизғанса болаларини, ўзини камситгандай туюлди. «Майли, бўлганича бўлар!» У навбат билан сурилиб мандаринга яқинлаша борди. Оломон эса дақиқа сайин асабийлашар, сотувчи билан олувчи талашарди.

Худди шу пайт фаранги атрини анқитиб турган оппоқ нозанин сумкачасидан қопчиғини чиқариб «чирқ» этказиб очди. Беихтиёр Назарнинг кўзи ҳамёнга тушди ва ...хўрсиниб қўйди. Қопчиқ тахлам-тахлам элликталигу, йигирма бешликларга лиқ тўла эди.

Нозанин керагича пул олиб қопчиқни ёпди. «Неча сўм чиқар экан?» ўйлади Назар сумкачага жойланаётган қопчиққа ажиб титроқ билан тикилар экан. «Минг, камида минг сўм бордир. Минг сў-ўм!».

Унинг кўз олдига хотини келди. Жиккаккина ва ҳорғин. Нозаниннинг ўрнида уни тасаввур қилишга уриниб кўрди. Фаранги атрини анқитиб пул тўла қопчиқни сумкачага жойлаётган қилиб. Йўқ, бўлмади. Келмади кўз олдига.

Шу пайт кимдир унинг енгидан енгилгина тортди. Назар ўгирилди, ўгирилди-ю қотди-қолди. Унинг қаршисида Адолат турарди. А-до-лат! Жилмайганича, майин кулганича. Назар тошга дўнди, анграйган ҳайкалга айланди. «Ўзингга шукур! Илтижоларим мустажоб бўлди. Соғингандим. Мана, мана яна қаршимда!».

— Яхшимисиз? — деди Адолат. Лабларидан кўра кўзлари кўпроқ куларди унинг.

— Бугун ҳеч ерга қистаниб турганингиз йўқми?

— Йўқ, йў-ўқ! Бугун бемалол суҳбатлашамиз.

— Илойим-а! — Адолат жилмайиб ҳазил аралаш тилак тилади. — Илойим шундай бўлсин!

«Илойим-а!» жувон шу сўзи билан ҳамма гапини айтди, кўнглини очди. Бу сўзда таъна ҳам, меҳр ҳам, сеҳр ҳам бор эди.

Назар Адолатнинг оппоқ ва тиниқ юзига тикиларкан ўйлади «Шу аввалги, ошиқлигимдаги туриши, ҳечам ўзгармаган!».

— Ҳо-ой йигит, юрсангиз-а олдинроқ.

— А?! — Назар шанғиллаган овоздан ўзига келди, силжиди.

Адолат майин жилмайганича у билан бақамти одимлади. Одобдан эмаслигини билса-да Назар ҳамон лаб-лунжини йиғиштиролмай илжаярди.

— Сен ҳам олажакмисан? — сўради Назар ҳаяжондан товуш пайлари милт-милт титраб.

Адолат бош ирғади.

— Қанча?

— Бир килогина, — Адолат хўрсиниб қўйди. — Қўшиб олинг, — Назарга уч сўм пул узатди.

— Йўғ-ай уят бўлар, — Назарнинг лаб-лунжи дарров йиғилди.

«Шу бир уч сўмлик мени арши аълодан ерга шартта туширди-қўйди-ёв!» ўйлади Назар. Юраги ҳам осойишта тепа бошлади. Ўзи ҳам совуқ еяётгандай туюлди, бошини ичига тортиб ранги унниққан пальтосининг ёқасини тиклади:

— Тураверсин, ўзимда бор...

— Мен сизда йўқ деяётганим йўқ-ку...

Балки бу тасодифдир, лекин Адолат шундай дея Назарнинг оҳори тўкилган папоғига кўз қирини ташлаб қўйди. Фақат шундагина у бошидаги папоғининг қанчалик афтода эканлигини Адолатнинг кўзи билан аниқ кўрди. Папоғи бошида туриб чок-чокидан сўкилиб кетаётгандай туюлди. Қаттиқ уялди. Ва шу аснода пулни қандай олганлигини ҳам билмай қолди...

Назар уҳ тортиб юборди. Уйига яқин қолган эди. Бошини кўтариб теваракка қаради. Атроф шип-шийдам. Ботқоқчилик. Қор майдалаб ёғар ва кун илиқлиги сабаб ерга тушар-тушмас эриб кетаётган эди.

Шуҳрат МАТКАРИМ.

⊙ **РИГА.** Латвия жумҳурияти Олий Кенгашининг рухсати билан 1 октябрдан бошлаб РСФСЖ ва Белоруссия чегараларида дастлабки ўнта божхона пунктлари ишлай бошлади. Улар жумҳуриятдан озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа буюмларнинг назоратсиз олиб чиқиб кетилишига чек қўйишга даъват этилган.

СУРАТДА: Виляка (Латвия) — Питалова (РСФСЖ) равон йўлидаги божхона пункти.

У. Даже (ТАСС) сурати.

Инсоний қадриятлар тикланяпти

МЕҲР-ОҚИБАТДАН ЁРИШГАН ДИЛЛАР

Самарқанд дарбозанинг Катта боғ маҳалласидаги 15-уйда кичкина тантана бўлиб ўтди. Бу шунчаки тантана эмас, меҳр-оқибат тантанаси эди. 60—70 ёшли маҳалла онахонлари ўз тенгқурларининг таваллуди куни билан муборакбод этиш учун бу ерга келишди. Кутилмаганда қизиқарли воқеа содир бўлди. Шу куни бир эмас, оқ либосдаги етти нафар келинчак ҳам эшикдан бирин-кетин юзларида ҳарир парда билан эгилиб, салом қилиб кириб келишди...

Матлубахон аяни биринчи бўлиб унинг жон қўшниси— ўттиз йиллик қудаси Тошбуви опа табриклади.

— Қудагинамдан айланай, туғилган кунингиз муборак бўлсин! Куни-кеча чопқиллаб юрган қиз эдингиз. Қаранг-а, етмиш еттига кирибсиз-а. — У гул ва бир кийимлик ипаклик матони қудасига узатди.

— Раҳмат, Тошбувижон, нима қилиб овора бўлиб юрибсиз?

— Овораси борми, айланай, — деди Тошбуви опа табассум билан.

— Сиздек қудажонимга қанча қилсам ҳам оз, ўргилай, оз.

— Қани, ичкарига киринглар, ҳали-замон Пўлат опоқи, Муаззам, Ҳамида опа, Меҳри холалар ҳам келиб қолишади...

Дам ўтмай Матлубахон аянинг мўъжазгина ҳовлиси тенгдошларининг ғала-ғовурига тўлиб кетди. Ҳамма дид билан безатилган дастурхон атрофига бирин-кетин келиб ўтира бошлади.

Бундай пайтда катта келин Мунавварxон ҳам, кичик келин Саидахон ҳам ўртанча келин Мамлакатхоннинг измида бўладилар. У дастурхон тузаш, меҳмонларни мулозамат билан кутиб олиш бобида Абдулла Қодирийнинг Кумушбибисидан қолишмайди. Ўзи олтинчи шаҳар шифохонасида катта ҳамшира. Унинг қўлидан шифо топмаган, доно маслаҳатларидан баҳраманд бўлмаган кишилар маҳаллада кам топилади... Хонадонга келин бўлиб тушганига 17 йил бўлаяпти.

Мамлакатхон келинларга тавозе билан имо қилган эди, тандирдан янгигина узилган сомса бирин-кетин тақсимчаларга солинди. Сомса, ширмой нон ҳиди хитойи чинни чойнакларга дамланган ҳинд чойи исига қўшилиб, иштаҳани ажабтовур очиб юборди.

Келинларга алоҳида хонага дастурхон ёзилди. Янги келинчаклар гул-гул ёниб, бирбирларидан нусха оламан, дегандек ўтиришарди. Етти келинчакнинг эгнида етти хил камалак жилваси акс этган либослар. Бугун улар фақат келинлик, унинг қийинчилик ва иффатлари ҳақида сўзлашади. Тўғри, келин бўлиш осон эмас. Келин бўлган билар келин аҳволини...

— Хўш, келинчаклар уялишиб ўтираверишадими? — дейди Тошбуви опа келинлар ўтиришган томонга нигоҳ ташлаб. — Кампири тушмагурлар «Қани, келинларнинг қўлидан бир пиёла чой ичиб, ҳаё-иболарини бир кўрайлик», дейишяпти.

Ўша куни бу келинчакларнинг ўзига хос танлови бўлди. Қилни қирқ ёрадиган онахонлар улардан зиғирча ҳам камчилик тополмай доғда қолдилар...

Тантана сўнггида етмиш етти баҳорни кўрган Матлубахон ая Мусаева фотиҳага қўл очиб, келинчакларни дуо қилди. Мактабга паранжи ёпиниб бориб ёш болаларни ўқитгани-ю, ҳозирги кунда пиру-бадавлат яшаётгани, 21 нафар невара, 5 нафар чеваранинг бувижониси эканлиги ҳақида тўлқинланиб гапириб берди...

Пўлат НИШОНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН ССЖ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА

Улуғ шоир ва мутафаккир Алишер Навоий туғилган куннинг 550 йиллигига бағишланади

25 НОЯБРЬ, 4, 5 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА

ПРЕМЬЕРА

М. Бурхонов.

«АЛИШЕР НАВОИЙ»

(3 парда, 6 кўринишли опера)

И. СУЛТОН ва УЙҒУННИНГ «АЛИШЕР НАВОИЙ» пьесаси асосида **М. БУРХОНОВ** либреттоси.

МУСИҚА РАҲБАРИ ВА ДИРИЖЕР — Ўзбекистон ССЖ ва Қорақалпоғистон Мухтор жумҳуриятида хизмат кўрсатган санъат арбоби Ғ. ТЎЛАГАНОВ.

САҲНАЛАШТИРУВЧИ РЕЖИССЕР — Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССЖ Давлат мукофоти совриндори Б. ЙЎЛДОШЕВ.

РЕЖИССЕР — Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган санъат арбоби О. УЗОҚОВ.

РАССОМ — Ўзбекистон ССЖ ва Қорақалпоғистон Мухтор жумҳуриятида хизмат кўрсатган санъат арбоби Т. ШОРАҲИМОВ.

Хормейстерлар — Л. ШИЛЬКРУТ, М. ЯНДРИНСКАЯ.

БАЛЕТМЕЙСТЕР — ССЖИ халқ артисти, ССЖИ Давлат мукофоти ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССЖ Давлат мукофоти лауреати Г. ИЗМАЙЛОВА.

БАЛЕТ КОСТЮМЛАРИ РАССОМИ — Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган маданият ходими ССЖИ Давлат мукофоти совриндори З. КУРИШ.

КОНЦЕРТМЕЙСТЕРЛАР — Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган артист С. ПАРКОВА, Н. ВОЛОХ.

Режиссёр ёрдамчиси — Х. ХЎЖАЕВ.

РОЛЛАРНИ ИЖРО ЭТУВЧИЛАР:

НАВОИЙ — Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган артист Т. ҲУСАНОВ, Ш. ҒАФУРОВ.

ГУЛИ — Жумҳурият вокалчилар танлови совриндори Ш. ТУХТАБОЕВА, Ю. АБДУЛЛАЕВА, М. МАМАТОВА.

ҲУСАЙН БОЙҚАРО — Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган артист А. БОЗОРОВ, Ш. ЗИЯМУҲАМЕДОВ.

МАЖИДИДДИН — М. МЕЛИЕВ, Р. ДАДАБОЕВ.

Чипталар сотилмоқда.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

25, 26, 27, 28 НОЯБРЬ СОАТ 19.00 ДА

ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЯТ ЖАМҒАРМАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ЛКЁИ «ЁШЛАР УЙИ»

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕ ВА РАДИОСИ ҚЎМИТАСИ

«ПУШЕН» овоз ёзиш студияси ҳамкорлигида

АНЪАНАВИЙ

«ҚАМОЛОТ — 90»

ЖУМҲУРИЯТ КЎРИК-ТАНЛОВИНИ ЎТКАЗАДИЛАР

ЯНГИ ОВОЗ ВА ЯНГИ ИҚТИДОР СОҲИБЛАРИНИНГ ЭНГ ЯНГИ ҚЎШИҚЛАРИНИ БИРИНЧИ БЎЛИБ СИЗ ШУ ЕРДА ТИНГЛАЙСИЗ.

Сиз ўзингизга янги санъат юлдузини кашф этиб, ўз севгилингизга биринчи бўлиб янги қўшиқ ҳадя этасиз.

Ва ниҳоят 10 ва 11 декабрь кунлари соат 16 ва 19.30 да сиз «ҚАМОЛОТ-90» кўрик-танлови ғолибларининг ҳисобот томошаларида иштирок этиб, санъат соҳибларининг ижодлари билан чуқурроқ танишиш имкониятига эга бўласиз.

КЎПЧИЛИК БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат қилиш учун телефонлар: 45-93-63, 41-45-20. Чипталар соат 11 дан бошлаб сотилади.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИ

22, 23, 24 НОЯБРЬ СОАТ 19.00 да

ҲАМЗА НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИНИНГ СОВРИНДОРИ, ЖУМҲУРИЯТДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН

«ЯЛЛА» АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари Ўзбекистон ССЖ халқ артисти Фаррух ЗОКИРОВ.

Чипталар соат 11.00 дан сотилмоқда.

Ўзбекистон ССЖ театр арбоблари уюшмаси

«ЎЗБЕКИСТОН ЮЛДУЗЛАРИ» ТЕАТР-СТУДИЯСИ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

13, 14, 15 НОЯБРЬ СОАТ 19.00 ДА

Олмаота шаҳридаги машҳур эстрада усталари ва Қозоғистон телевидениеси «ТОМОША» телевизион дастурининг бошловчилари иштирокида

(Қозоғистон ССЖ Олмаота шаҳри)

ҲАЖВИЯ ВА ҲАЗИЛ КЕЧАСИ

ДАСТУРДА:

БАУРЖОН ИБРОҲИМОВ, УАЙС СУЛТАНГАЗИН, ТУҚСОН ҚУЛИБЕКОВ, ДОНАГУЛ ТЕМИРСУЛТОНОВА ва бошқалар қатнашадилар.

«ТОМОША» дастурининг саҳналаштирувчи-режиссёри ЛУҚПОН ЕСЕНОВ.

Касса ҳар куни соат 11 дан 19.00 гача ишлайди.
32-35-53 телефони бўйича оммавий талабномалар қабул қилинади.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ 10-СИНФЛАРНИНГ ЎҚУВЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССЖ Халқ таълими вазирлигининг

Х. З. ҚАЛОНОВ НОМИДАГИ ОЛИЙ ҲУНАР БИЛИМ ЮРТИ

НИТ (ҳисоблаш техникаси) **ихтисослари бўйича**

ЯККА ТАРТИБДАГИ ШАХСИЙ СИРТҚИ ТАЪЛИМ ГУРУҲЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқувчилар қабул қилиш танлов (аниқлагич воситасида текшириш ва маълумоти тўғрисидаги ҳужжатлар танловини ўтказиш) **асосида амалга оширилади.**

БИЛИМ ЮРТИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНЛАР ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТИГА ҚАТНАШДАН ОЗОД ЭТИЛАДИЛАР.

Аризалар — 1990 йил 15 декабргача қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР — 3 ДЕКАБРДА БОШЛАНАДИ.

Телефон орқали ҳеч қандай маълумот берилмайди.

ЗАРУР ҲУЖЖАТЛАР: ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат нусхаси, 2 та фотосурат.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, 45-уй (10«э», 85 «э», 44-автобусларнинг «Семашко номли институт» бекати).

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ МЕТРОПОЛИТЕНИ УЧУН МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИГАН

ТОШКЕНТ ШАҲАР 37-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Совет Армияси сафларида хизмат қилиб қайтган йигитларни ва 11-синфларни битирган қизларни

қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

— ҳаракатдаги составни тузатувчи чилангар-электрчи,

— метро станцияси навбатчиси.

Ўқиш муддати — 10 ой.

Ўқувчиларга ойига 80 сўм ҳажмида стипендия, ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида 50 фоиз иш ҳақи берилади.

Ҳужжатлар — 1990 йил 25 декабргача қабул қилинади.

Билим юртини битирган ўқувчилар метрополитенда иш билан таъминланадилар ва уларга метрополитен томонидан қуйидаги имтиёзлар берилади:

— режанинг бажарилганлиги учун ҳамда ер остида ишлаганлиги учун маошга 15 фоиз қўшимча ҳақ тўланади;

— ССЖИнинг исталган жойига бепул бориш-келиш билети берилади;

— ихтисослашган поликлиника, шифохоналар хизматидан фойдаланилади. Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Чилонзор ноҳияси, Д-20 мавзеси, 35-уй (50, 69, 78-автобуслар; 17-трамвайнинг «37-ҳунар-техника билим юрти» бекати).

Телефон: 76-89-05.

Ўзбекистон ССЖ халқ таълими вазирлиги

ШАҲАР ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИ

28-ТОШКЕНТ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

пойабзал тикувчи, пойабзал бичувчи, пойабзалнинг юза қисмини тайёрловчи, пойабзални қолипга тортувчи-йиғувчи, таъмирловчи-чилангар, электрчи, тайёр маҳсулотлар ва ярим тайёр маҳсулотларни текширувчи ихтисослари бўйича

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Мактабларaро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатларида таълим олган 10—11 синф ҳажмида маълумотлилар, Совет Армияси сафларидан захирага бўшатилганлар учун ўқиш муддати — 6 ой; 9-синф ҳажмида маълумотлилар учун — 10 ой.

БИЛИМ ЮРТИГА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ВА ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИДА ДОИМИЙ ҚАЙД ҚИЛИНГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

10—11 синф ҳажмида маълумотли ўқувчиларга дастлабки 2 ой мобайнида 70 сўмдан, қолган ойларда 100—110 сўмдан стипендия тўланади.

8—9 синф ҳажмида маълумотли ўқувчилар 40 сўмдан стипендия ва ишлаб чиқариш практикаси даврида 50 фоиз иш ҳақи оладилар ҳамда улар кийим-бош билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИДА ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: директор номига ариза, туғилганлиги тўғрисида маълумотнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисида ҳужжат; саломатлиги тўғрисида 286-намунадаги тиббий шаҳодатнома, 3х4 см. катталикдаги 6 та фотосурат.

Манзилимиз: 700003, Тошкент шаҳри, Фрунзе ноҳияси, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (2, 3, 6, 14-троллейбуслар; 7 «э», 11 «э», 32, 95, 172, 173-автобусларнинг «1-пойабзал фабрикаси» бекати).

«САВОБ»—ХАЙР-ЭҲСОН ДЕМАКДИР

«САВОБ» ФИРМАСИ ҚОШИДАГИ «ХИСЛАТ» СПОРТ-СОҒЛОМЛАШТИРИШ МАРКАЗИНИНГ ФАОЛИЯТИ — ХАЛҚ САЛОМАТЛИГИ ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК ВА ХАЙР-ЭҲСОН ҚИЛИШДАН ИБОРАТ.

МАРКАЗ 16 НАФАР ЭКСТРАСЕНСЛАР ВА УЧ НАФАР ФОЛБИННИ БИРЛАШТИРАДИ.

Сизни соғлиғингиз ташвишлантираётган бўлса экстрасенслар қаерингиз оғришини аниқ айтиб беришади, соғломлаштириш тадбирлари курсини белгилашади ва шу курсни амалга оширишади. Уни даволаш гимнастикаси билан бирга амалга оширса ҳам бўлади.

Фолбинлар ўтмишингиз ва ҳозирги кунингиз ҳақида ҳикоя қилиб беришади, келажагингизни башорат қилишади. Улар сизга ғамгин вазиятларда ҳам ёрдам беришади. Агар бахтсизлик рўй бериб, яқин кишиларингиздан кимдир йўқолиб қолса, унинг суратини кўрсатишнинг ўзи кифоя. Фолбинлар унинг тақдири ҳақида ҳикоя қилиб берадилар.

МАРКАЗ ОЛАДИГАН МАБЛАҒЛАР ХАЙР-ЭҲСОН МАҚСАДЛАРИ УЧУН САРФЛАНАДИ.

«САВОБ» ФИРМАСИ «ХИСЛАТ» МАРКАЗИ БИЛАН БИРГА ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМИДАГИ БОҒДА ЖОЙЛАШГАН (7, 11, 13, 51, 95-автобуслар, 3, 7, 2, 6, 12-троллейбуслар билан борса бўлади).

Қабул соатлари — соат 9 дан 18 гача.

Телефон 77-56-10.

«САВОБ» ХАЙР-ЭҲСОН ФИРМАСИ.

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!
СССР ЖАМҒАРМАЛАР

БАНКИ

ССЖИ Вазирлар Кенгашининг қарорига мувофиқ ССЖИ Жамғармалар банкининг бўлимларига 1990 йил 15 июлдан фоизсиз Давлат аниқ мақсадли заёмларининг облигацияларини қаерда истиқомат қилишидан қатъи назар ССЖИнинг барча фуқароларига эркин сотишга рухсат берилган. Ютуқ тарзида енгил автомобиллар ўйналадиган аниқ мақсадли заёмларнинг облигациялари одатдаги тартибда сотилади.

Ҳозир эркин сотувда буюмларнинг қуйидаги турларига облигациялар бор: совитгичларга, тўртинчи авлод телевизорларига, видеомагнитофонларга, маиший компьютерларга, СВЧ печларига, «Зигзаг» тикув машиналарига, «Вятка» кир ювиш машиналарига, кажавали мотоциклларга.

Мабодо буюмни облигация бўйича олиш вақтига келиб, енгил автомобиллар бундан мустасно, буюмнинг нархи облигацияда кўрсатилганидан ошиб кетса облигация эгаси уни облигацияда кўрсатилган нархда олади. Фоизсиз аниқ мақсадли облигациялар бўйича буюмларни бериш 1993 йилдан бошланади.

ССЖИ Жамғармалар банки муассасаларига марҳамат!

ССЖИ Жамғармалар банкининг Тошкент шаҳар бошқармаси.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ УЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҚОРХОНАСИ.

СПОРТНИНГ ҚИШКИ ВА ЁЗГИ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА ОЛИМПИЯ РЕЗЕРВИ ГУРУҲЛАРИНИ ТАЙЁРЛАШ БЎЙИЧА ЖУМҲУРИЯТ ЎҚУВ-МАШҚ БИРЛАШМАСИ

Катта ёшдагилар ва болалар учун — ритмик гимнастика, фигурали учиш, шайбали хоккей, умумжисмоний тайёргарлик бўйича

ПУЛЛИ СОҒЛОМЛАШТИРИШ ГУРУҲЛАРИГА

ҚЎШИМЧА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ГУРУҲЛАР ЁШ ТОИФАЛАРИГА КЎРА ТУЗИЛАДИ.
Машғулотлар — ҳафтасига уч мартадан тажрибали услубиётчи тренерлар томонидан ўтказилади.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИ ВА ЎҚУВ-МАШҚ ЗАЛИДА:

— ритмик гимнастика гуруҳи.
— болалар умумжисмоний гуруҳи,
— катта ёшдагилар умумжисмоний гуруҳи,
— фигурали учиш гуруҳи (5 ёшдан бошлаб).
— шайбали хоккей гуруҳи (6 ёшдан бошлаб).

ЖУМҲУРИЯТ ВЕЛОТРЕКИДА:

— велосипедда умумжисмоний тайёргарлик гуруҳи.

ТЕННИС САРОЙИДА:

— ритмик гимнастика гуруҳи,
— умумжисмоний тайёргарлик гуруҳи.

БАРЧА ХОҲЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ДОРИЛФУНУНИНИНГ

МАДАНИЯТ САРОЙИ

СОВҒАЛАР ТАҚДИМ ЭТИШ БИЛАН

ҒАРОЙИБ ЯНГИ ЙИЛ АРЧА

БАЙРАМЛАРИГА БОЛАЛАРНИ

ТАКЛИФ ЭТАДИ

«УЧАР ҚЎҒИРЧОҚЛАР БИЛАН» ҚОРЛИ МЎЪЖИЗАЛАР ДЕБ НОМЛАНГАН САРГУЗАШТЛИ ЯНГИ ЙИЛ АРЧА БАЙРАМИ ТОМОШАЛАРИДА ҚОРБОБО ВА ҚОРҚИЗ, СИЗ БОЛАЛАР УЧУН АЖОЙИБ САРГУЗАШТЛАР, ҚУВНОҚ ЎЙИНЛАР, ҚУТЛОВЛАР, МУЛЬТМОЗАИКАЛАРНИ ТАЙЁРЛАГАНЛАР.

Томошалар 1990 йил 29 декабрдан 1991 йил 10 январгача ҳар куни соат 10, 12, 14, 16.00 да ўтказилади.

Билетлар нақд пулга, шунингдек, ташкилотлар, муассасалар, ширкатлар, қўшма корхоналарга пул ўтказиш йўли билан сотилади.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Талабалар шаҳарчаси. ТошДДнинг Маданият саройи. 27-хона, (28, 34, 87, 100-автобуслар; 4, 8, 20-троллейбуслар; 9, 45-маршрутли таксиларнинг «ТошДД» бекати. Телефон 46-39-55.

ДИҚҚАТ!

Улуғ Ватан уруши қатнашчиларини таъминлаш мақсадида

ТОШКЕНТ ШАҲАР АКМАЛ ИКРОМОВ НОҲИЯСИДАГИ ТУРСУНҚУЛОВ КЎЧАСИДА ЖОЙЛАШГАН 14-АВТОМАШИНАЛАРГА ЁҚИЛҒИ ҚУЙИШ СТАНЦИЯСИ

УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ҚАТНАШЧИЛАРИ ВА УЛАРГА ТЕНГЛАШТИРИЛГАН ШАХСЛАРГА ХИЗМАТ КЎРСАТУВЧИ ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН СТАНЦИЯ СИФАТИДА АЖРАТИЛДИ.

Маълумотлар олиш учун телефон 24-78-33.

«НЕФТЬ МАҲСУЛОТЛАРИ» ТОШКЕНТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИГА

ДОИМИЙ ИШГА

ТАКЛИФ ЭТАМИЗ

матбаачилар, ҳарф терувчилар, муқовасозлар, матбаа ускуналарини созловчилар, юқорида санаб ўтилган касблар бўйича шогирдлар энергетик-муҳандис, лифтларни ишлатиш бўйича муҳандис, ускуналарга ва юқори кучланишли подстанцияларга хизмат кўрсатиш бўйича электр монтёрлар, токарлар, чилангарлар, сантехниклар, қоғоз қирқувчилар;

Чуқурсойда ишлаш учун: авточилангар, автомоторчи, токарь, автоэлектрчи, карбюраторчи, электр-погрузчикларни таъмирлаш бўйича электр чилангар, омбор мудири, ҳисобчи керак.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй мутахассислар бўлими.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 14/XI да **Дон Кихот,** 15/XI да **Иоланта.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/XI да **Тақдир эшиги,** 14/XI да **Келинлар қўзғолони,** 15/XI да **Нажот истаб.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — 12/XI да **Анқовлар чайқови,** 14/XI да **Гул ва Наврўз,** 15/XI да **Мансаб шайдоси.**

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/XI да **Фармонбиби аразлади,** 15/XI да **Паранжи сирлари.**

«Узгипрообр» институтига қарашли ГТ-1 серияли 5563179 —5563182 номерлардаги йўқолган

МЕҲНАТ ДАФТАРЧАЛАРИНИНГ ТОЗА БЛАНКАЛАРИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Хлопкопром» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг тажриба-механика заводига 4-кварталга бензин олиш учун берилган йўқолган

УЧБУРЧАКЛИ ШТАМП

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ўрта Осиё темир йўл бошқармасига қарашли 40-ўрта мактаб жамоаси мактабнинг тарбиявий ишлар ташкилотчиси С. Р. Маматқуловага отаси мактабнинг собиқ ходими

Расул МУСАМУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Акмал Икромов ноҳияси халқ таълими бўлими ва Акмал Икромов ноҳияси халқ таълими ходимлари касаба уюшмалари комитети ҳамда 409-болалар боғчаси жамоаси боғча тарбиячиси

Зулфия Ғаниевна СОКОЛОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек ва рус тилларида мустақил чиқади.

140, 390 нусхада чоп этилади. Индекс 64690, Д — 2201
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.